

SREČNO

Celje - skladišče

D-Per

539/1969

1119871346,6

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

Številka 6

Leto V.

decem. 1969

GLASILO ZASAVSKIH PREMGOVNIKOV - TRBOVLJE

Kratek pregled opravljenega dela v ZPT v letu 1969

V letošnje leto, to je v leto 1969, je vstopil kolektiv Zasavskih premogovnikov s precejšnjimi proizvodnimi obveznostmi. Želje so bile eno, možnost uresničitve teh obveznosti pa drugo. Ne da bi kolektiv ne bil sposoben doseči svojih planskih nalog. Ovire so pa vendarle bile prevelike, da bi jih premagal. Na eni strani prekinitev obratovanja Termoelektrarne Trbovlje II, na drugi strani težave pri proizvodnji premoga na obratu Kotredež rudnika Zagorje in deloma težave, ki so se pojavile v proizvodnji v jamah Hrastnik in Ojstro. Vse to je vplivalo na izpolnjevanje plana. Letni plan proizvodnje za leto 1969 bo po količini verjetno nekoliko izpod predvidevanj. Leto 1970 bo moralo biti po proizvodnih rezultatih boljše kot leto 1969. Od leta 1968 ko smo se integrirali, smo napravili določen napredek. Tako smo povečali proizvodnjo v letu 1969 napram letu 1968 za cca 40.000 ton, pri čemer pa je rudnik Zagorje zmanjšal proizvodnjo za cca 15.000 ton. V finančnem poslovanju beležimo pozitivne rezultate. Tudi ostale dejavnosti — OSRD, GRAMAT in avtopark zaznamujejo povečano reali-

zacijo, razen avtoparka Trbovlje, kjer je odpadla razlika v realizaciji zaradi prodaje avtobusov. Realizacija sta bistveno povečala opekarna in kamnolom Trbovlje. V Trbovljah je namreč v glavnem končana investicija v umetno sušilnico na opekarni, kar je omogočilo večjo proizvodnjo, v kamnolomu pa se je z nabavo nakladalca bistveno povečala proizvodnja. Pri investicijah oz. izvajanju rudarskih del na rudnikih velja omeniti, da je večino teh del prevzel OSRD, tako da se po organizacijski plati lahko mnogo bolje izvajajo in da so dela tudi stalno obložena.

Gradbena dela na novi separaciji so v glavnem končana, v teku so montažna dela celotne opreme. Glede na količino opravljenih del lahko realno računamo na obratovanje nove separacije pomladi prihodnjega leta, t. j. leta 1970.

S področja dela samoupravnih organov moramo omeniti izvolitev novih članov teh organov, sprejetje novega pravilnika o delovnih razmerjih in sprejetje organizacijske oblike samoupravljanja, ki bo stopil v veljavo po sprejetju v celoti popravljenega statuta v januarju o-

ziroma februarju prihodnjega leta.

Kljub dolgoročnemu napredku, ki ga kaže v svojem razvoju integrirano podjetje Zasavski premogovniki, pa vendarle ne moremo biti v celoti zadovoljni z doseženimi rezultati. Predvsem moram omeniti, da bo potrebno mnogo hitrejša rast storilnosti, kar zahteva poleg modernizacije tehnologije tudi temu ustrezno prilagojeno organizacijo dela in sistem oziroma organizacijo samoupravljanja, ki mora utrditi takšne oblike, ki bodo dale tudi najhitreje zadovoljive gospodarske rezultate. Ne smemo pri tem pozabiti da so vsi rezultati dela namenjeni človeku t. j. članu našega kolektiva. Pri tem pa je seveda možno razdeliti le tisto, kar ustvarimo in nič več. Pri ustvarjenih rezultatih pa se moramo dogovarjati za najpravičnejši in najbolj vzpodbuden način razdelitve.

V pričakovanju, da bi bilo v letu 1970 čim več rezultatov dela namenjenih članom našega kolektiva, izražam vsem najboljše želje za uspešnost pri delu in osebno srečo!

Ivančič Albert, dipl. inž. rud.

*Vsem članom
delovne skupnosti in
vsem poslovnim
partnerjem
ŽELIMO SREČNO IN
USPEŠNO
Novo leto 1970*

Ob koncu starega in začetku novega leta

Uredništvo glasila Srečno se je obrnilo na predsednike vseh treh zasavskih občin s prošnjo, da bi podali za objavo v novoletni številki izjavo za člane naše delovne skupnosti. Do oddaje gradiva v tiskarno smo prejeli le odgovore na stavljena vprašanja predsed. skupščine občine Trbovlje. Tovariš Jože Laznik, predsednik občinske skupščine Trbovlje, je odgovoril na stavljena vprašanja takole:

1) Vprašanje:

letošnje leto je praktično že pri kraju. Kot predsednik občinske skupščine ste imeli zanesljivo mnogo skrbi, pa sem in tja tudi kako veselje. Česa ste bili na področju vaše občine v letu 1969 najbolj veseli in kaj vam je povzročalo največje skrbi in težave?

Odgovor:

govoriti o veselju in težavah, je zelo občutljiva zadeva, kakor pač kdo stvari osebno vzame. Lahko vam zaupam, da sem osebno naj-

bolj vesel, kadar poštenost in odkritost premagata zahrbtnost in hinvščino. Na splošno pa mislim, da je naš največji uspeh in obenem seveda veselje, čeprav težave še niso pri kraju, da smo uspeli z gradnjo obrata tovarne obutve Peko, kar bo omogočilo mnogim, da se zaposle.

Precej pa sem bil zaskrbljen ob okvari turbine v termoelektrarni II, s stališča rudarstva. Posledice, ki so neposredno prizadele vaš delovni kolektiv, so očitne.

2) Vprašanje:

česarvno še nimate na razpolago celoletnih statističnih podatkov, nam morda lahko posredujete okvirne podatke o tem, kako je naraščala zaposlenost, družbeni bruto produkt in narodni dohodek v celoti in na prebivalca ter kakšna je bila preskrbljenost prebivalstva na področju vaše občine v letu 1969?

Odgovor:

po podatkih o gibanju gospodarstva za devet mesecev letošnjega leta lahko ugotovimo, da so bila predvidevanja izražena v planu za leto 1969 popolnoma upravičena. Lahko celo zaključimo, da je bila ekspanzija gospodarstva občine celo močnejša, kot smo pričakovali. Če primerjamo rezultate gospodarjenja v devetih mesecih letošnjega leta z istim obdobjem lani, vidimo naslednje:

- celotni dohodek se je povečal za 24 %
- dohodek se je povečal za 22 %
- izvoz se je povečal za 40 %
- število zaposlenih se je povečalo za 1,40 %
- osebni dohodki so se zvišali povprečno za 14 %

Seveda so to povprečki, ki veljajo v občinskem merilu, dočim so pri posameznih delovnih organizacijah znatna odstopanja. Vendar je razveseljivo, da Zasavski premogovniki spadajo med organizacije, ki kažejo tendenco vzpona in konsolidacijo poslovanja. Za ilustracijo samo nekaj podatkov, ki se nanašajo na poslovanje Zasavskih premogovnikov, s področja občine:

- celotni dohodek ZP-T se je zvišal za 11 %
- dohodek (ND) se je zvišal za 9 %
- osebni dohodek se je zvišal za 7 %

Ostanek čistega dohodka (skladi) se je zvišal za 59 %. To so lepi uspehi, če računamo, da so Zasavski premogovniki organizacija s posebnimi problemi, organizacijo in načinom dela. Trendi in indeksi so sicer izpod občinskega in republiškega povprečja, vendar je delovna organizacija uspela stabilizirati in konsolidirati poslovanje. To pa

predstavlja uspeh, zavorlo katerega lahko tako samoupravnim, kot vodstvenim organom le čestitamo!

V celoti torej kaže gospodarstvo občine stalen in neprekinjen napredek, to pa bo končno omogočilo tudi reševanje in urejanje mnogih problemov, ki težijo naše občane.

Po drugi strani pa imajo nagli trendi vzpone, kakršne lahko opazujemo v razvoju gospodarstva naše občine, tudi svoje negativne posledice. Disproporciji med posameznimi delovnimi organizacijami so vse večji, želja po naraščanju osebnih dohodkov pa je prisotna tudi tam, kjer gospodarska rast tega ne dovoljuje. Posledica je zmanjševanje skladov, s tem pa tudi zmanjševanje sposobnosti za reprodukcijo in ekspanzijo iz lastnih virov. Te tendence so posebno vidne pri nekaterih manjših delovnih organizacijah. V prihodnjem obdobju bo zato politika občinske skupščine usmerjena tudi na odpravljanje takšnih pojavov in tendenc, ter na pospeševanje smotnih in ekonomsko utemeljenih integracijskih procesov.

Povprečni osebni dohodki na zaposlenega so se v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečali za 152,20 din ali za 14 %, kar pomeni 99,00 din ali 9 % nad povprečkom republike. Vendar so nekatere panoge, med njimi tudi premogovništvo, še vedno pod povprečjem dohodkov iste panoge v Sloveniji. Poleg tega imamo tudi primere znižanja osebnih dohodkov n. pr.:

- v podjetju Meso za 13 %
- v obratu zidaki TET za 3 %
- v cementarni za 2 %
- v TP Prvi junij za 3 %

V celotnem gibanju osebnih dohodkov je razveseljivo to, da se delež zaposlenih z nizkimi osebnimi dohodki zmanjšuje. V septembru 1968 je imelo še 3,4 % zaposlenih mesečno manj kot 400 din osebnega dohodka, dočim se je v septembru 1969 ta odstotek znižal na 0,1 %. Tudi delež zaposlenih z dohodkom 400,00—600,00 din mesečno, se je znižal od 12,9 % na 3,2 %. Največ zaposlenih (19,5 %) ima sedaj osebni dohodek med 1.000 in 1.200 din. Največ zaposlenih z nizkimi osebnimi dohodki je v kmetijstvu, gradbeništvu, gostinstvu in obrti ter komunalni dejavnosti. Vsekakor bo treba stremeti v bodoče za tem, da število redno zaposlenih z dohodki do 400,00 din mesečno izgine, število tistih s 400,00 do 600,00 din mesečnih osebnih dohodkov pa naj bi se znižalo na najmanjšo mero.

Naraščanje osebnih dohodkov rezultira tudi v naraščanju kupne moči prebivalstva. Naši občani so v trgovini na drobno nakupili blaga

Proizvodnja v letu 1970

Osrednji delavski svet je na svojem 24. zasedanju dne 5. decembra 1969 razpravljal o predlogu proizvodnega programa za leto 1970. Na podlagi predloženih podatkov strokovnih služb in po prehodni razpravi na seji upravnega odbora dne 20. novembra 1969, je osrednji delavski svet potrdil naslednji proizvodni program za leto 1970.

Proizvodnja programa je planirana v naslednji višini:

— rudnik Hrastnik	640.000 ton
— rudnik Trbovlje	590.000 ton
— rudnik Zagorje	580.000 ton
— RSC (Trbovlje in Zagorje)	40.000 ton

Skupaj 1,850.000 ton

Za prihodnje leto je torej proizvodnja planirana za 30.000 ton več kot za leto 1969.

Po načrtu bo podjetje doseglo rudniško storitev v prihodnjem letu 2,20 ton premoga na delavnik, kar je za blizu 8 % več kot je znašala rudniška storitev v letu 1969.

Proizvodnjo premoga v gornji količini bo treba obvezno doseči v 281 delovnih dneh. Tu je že upoštevanih 22 prostih sobot, katere bomo koristili od aprila dalje v okviru 42-urnega delovnega tedna.

v I. četrletju	
1969 za	19,119.626,00 din
v II. četrletju	
1969 za	23,105.015,00 din
v III. četrletju	
1969	23,733.725,00 din
skupno torej za	65,958.766,00 din

V tem znesku pa ni vračunana prodaja v gostinskih obratih in za obrtniške storitve.

Na področju založenosti trga s potrošnim blagom opazamo, da je trgovina na drobno v zadnjem času svoj sortiment povečala, posebno še pri gospodinjstvih pripomočkih, pohištvi in tekstilnem blagu, slabša pa je preskrbljenost z gradbenim materialom, kovinskimi izdelki, barvami in laki. Kljub napredku pa še vedno ugotavljamo močno odtekanje kupne moči. Deloma se bo to stanje popravilo z novimi poslovnimi enotami Elektrotehne in Prehrane, vendar nas v tej smeri še čaka vrsta nalog. Med temi naloga, katerih izpopolnitev bo imela vpliv na izboljšanje preskrbe, je tudi integracija trgovske in oskrbovalne mreže. Integrirano podjetje bi z večjimi skupnimi sredstvi lahko močnejše posegalo v tržna dogajanja. Naš cilj je, da bi vsak občan lahko zadovoljil, če ne vse, pa vsaj večino svojih potreb na domačem tržišču in da bi torej večji del potrošne moči absorbirali doma.

Iz vsega opisanega sledi, da nam naša gospodarska moč in njeno naraščanje nalagata vrsto problemov, ki jih moramo vedno znova in v novih oblikah reševati. Življenje pač samo ustvarja neprestana naspotja, razreševanje teh naspotij in problemov pa pomeni napredek.

3) Vprašanje:

kako ste gledali na težave našega podjetja v letošnjem letu, ki so nastopale druga za drugo zavoljo različnih okoliščin?

Odgovor:

težave našega podjetja so mi v glavnem poznane. Mislim, da ste že marsikaj storili, kar bo omogočalo v bodoče hitrejši napredek podjetja kot celote. Zlasti pomembna je modernizacija, ki je po mojem mnenju šele v začetni fazi, njen nadaljnji napredek pa je odvisen od pomoči širše družbeno-politične skupnosti v obliki kreditov in drugih oblik pomoči, vključno s krediti za prekvalifikacijo in nova delovna mesta. Mnogo je manjših težav, ki jih boste morali reševati znotraj podjetja, važno pa je, da se je normaliziral premogovni trg. To omogoča večjo stabilnost tako podjetja kot posameznika v kolektivu. Mnogo skrbi ste imeli v zvezi s termoelektrarno II, glede na to, da ni bila zgrajena v predvidenem roku ter njenimi poznejšimi okvarami.

Naša skupna nadaljnja skrb pa bo uresničitev zamisli o rekonstrukciji termoelektrarne I.

4) Vprašanje:

ste bili zadovoljni z delom občinske skupščine, kateri predsedujete in še posebej z delom odbornikov, ki so zaposleni pri Zasavskih premogovnikih? Imate kakšen predlog za izboljšanje dela le-teh?

Odgovor:

kar se tiče dela občinske skupščine kot celote, lahko rečem, da sem z njenim delom zadovoljen. Edini predlog za izboljšanje dela vseh nas odbornikov je, da bo potrebno imeti več stikov z volilci ter več časa vložiti za spoznavanje problematike kot celote. To zanesljivo pomeni več dela ter večjo porabo prostega časa, je pa predpogoj za kvalificirane in hitre odločitve o vseh bistvenih problemih, istočasno pa izključuje včasih zelo dolge brezplodne razprave.

5) Vprašanje:

kaj želite članom naše delovne skupnosti in podjetju kot celoti v letu 1970?

Odgovor:

predvsem zdravja, osebnega zadovoljstva ter uspešno realizacijo zastavljenih nalog v letu 1970.

T.L.

Nekatere osnovne značilnosti poslovne politike podjetja v letu 1970

Poslovna politika podjetja je bistvena značilnost njegovega življenjskega utripa. V njej se odražajo vse ambicije in kvaliteta dela posameznega podjetja. Poslovno politiko ni mogoče določiti v enem stavku, ampak je potrebno v njej spoznati celotno delo in hotenja vseh dejavnosti.

Osnova vsemu poslovanju podjetja je proizvodnja in njena prodaja. Proizvodnja je odvisna od razmer na tržišču, zato naj se tudi višina proizvodnje ravna po razmerah na trgu. Res pa je, da jamska proizvodnja premoga ni prilagodljiva trenutnim, ampak edino le dolgoročnim spremembam na trgu, kar bi seveda zahtevalo trdnejše planiranje v energetiki. Za leto 1970 so zahteve trga večje kot znašajo naše kapacitete proizvodnje. Zato ne bo možno ustreči vsemu povpraševanju, čeprav je predvidena proizvodnja za leto 1970 večja kot bo dosežena v letu 1969. Iz teh razlogov seveda ne bo možno zadovoljiti vseh kupcev premoga in bo potrebno v določeni meri izvajati selektivno politiko glede na perspektivne in neperspektivne kupce, češar bi se posluževali tudi pri določanju finančnih pogojev pri prodaji premoga. Želeti bi seveda bilo, da

bi se proizvodnja čimbolj približala potrebam trga.

V finančni politiki bo moralo podjetje stremeti za tem, da si ustvari čim več lastnega poslovnega sklada za obratna sredstva. Letošnji splošni pojav nelikvidnosti je namreč večkrat ogrozil možnosti pravočasnega izplačila osebnih dohodkov. Prav tako bo potrebno zaostriti obračunavanje obresti za zapadle terjatve, kakor tudi stimulirati vse tiste kupce, ki bodo račune poravnali pred rokom zapadlosti.

Zelo važno vprašanje je usmerjevanje uporabe amortizacijskih sredstev. Pri uporabi teh sredstev bo potrebno upoštevati zahtevo, da ne zajamemo preširoke fronte objektov, ki jih nato prepočasno izgrajujemo. Potrebno bo predvideti hitrejšo izgradnjo jamskih objektov, uporabo strojev, ki naj povečajo storilnost in omogočijo koncentracijo, izvajanja jamskih odpiralnih del ter zmanjšajo potrebo po delovni sili za ta dela. Predvidoma bomo nabavili stroj za prodiranje prog že v prihodnjem letu.

Pri reševanju proizvodnih problemov nas čaka zahtevno delo na izenačenju rezultatov proizvodnje med posameznimi rudniki. Gre namreč za to, da ob različnih montanogeoloških pogojih dosežemo z od-

piranlnimi objekti in odkopnimi metodami čim bolj enake rezultate, od katerih je odvisen dohodek, kakor tudi osebni dohodki tako na posameznih enotah kot na celotnem podjetju. V zvezi s to težnjo, ki ima namen ustvariti pogoje za zadostno in enakomerno proizvodnjo, pa je tudi zahteva po uvedbi 42-urnega delovnega tedna v podjetju. Z nekaterimi pričetimi deli (separacija, Ojstro, Kotredž) naj bi v določeni meri ustvarili pogoje za tako skrajšan delovni teden. Način izvajanja 42-urnega delovnega tedna je možen z uvedbo prostih sobot in z vključevanjem 4. izmene na določenih delovnih mestih. Vsi izgledi kažejo, da bo potrebno uporabiti oba načina uvajanja 42-urnega delovnega tedna v našem podjetju. Seveda pa bo potrebno koristiti dela proste sobote predvsem v času, ko na trgu ni velikega povpraševanja po premogu, t. j. pomladi in poleti.

V okvir poslovne politike podjetja spada tudi razrečevanje samoupravnih odnosov znotraj podjetja, ki imajo vsekakor pomemben vpliv na rezultate proizvodnje in s tem seveda tudi na celotno poslovanje podjetja. V ta namen je predvideno urejevanje problematike dohodka po posameznih enotah, določiti njih število in določiti normativna

merila. Za večjo varnost enot naj bi služil rizični sklad, ki naj dobi funkcijo interne »banke« podjetja.

Važno vprašanje, ki ga naj tudi rešuje poslovna politika podjetja, je kadrovska vprašanje. Na tem področju bo potrebno še naprej izobraževati različne profile rudarskih poklicev, štipendirati in dvigati ra-

ven izobrazbe celotnega kolektiva.

Tako imenovane stranske dejavnosti v podjetju bo potrebno še nadalje razvijati (OSRD, GRAMAT) v okviru finančnih možnosti, ki jih ima podjetje na voljo. Potrebno bo nadaljevati z modernizacijo stranske proizvodnje, omogočiti njihovo razširitev in dati s tem možnost

vključevanja deloma odvišne delovne sile v proizvodnji premoga. Potrebna bo tudi odločitev za organiziranje nove dejavnosti, osnovane na finaliziranju produkta osnovne proizvodnje t. j. premoga in možnosti nadaljnjega reševanja zaposlovanja delovne sile.

Ivančič Albert, dipl. inž. rud.

Razprava in stališča konference ZK o novi organizaciji samoupravnih organov

Dolžnost komunistov oziroma Zveze komunistov Zasavskih premogovnikov je, da z vsemi političnimi in idejnimi sredstvi podprejo prizadevanje za iskanje novih oblik samoupravljanja in samoupravnega združenja. To je nujno potrebno spričo dejstva, da je bila organizirana velika delovna organizacija ZPT, v kateri mora dobiti samoupravljanje svoje višje in kvalitetnejše oblike.

Samoupravljanje uveljavljamo v naši družbi kot temeljno družbeno-ekonomski in še posebej proizvodni odnos, ki pomeni podlago za razvoj družbeno-političnega sistema neposredne demokracije, v kateri se uresničuje politična oblast delovnih ljudi. Zato je naša skupna naloga, da kritično proučimo samoupravne odnose in organizacijo samoupravljanja glede na to, koliko omogočajo smotrno sodelovanje vseh zaposlenih pri reševanju skupnih zadev in učinkovitosti poslovanja ZPT. To je naloga vseh družbeno-političnih organizacij, strokovnih služb in najširšega kroga članov delovne organizacije, na osnovi razprav pa naj se oblikujejo najbolj ustrezne oblike samoupravljanja in jih uzakoniti v naših samoupravnih aktih, kar zahtevajo ustavne spremembe-amanda XV. VI. plenum ZKS je na temelju osnovnih stališč resolucije VI. kongresa ZKS in resolucije IX. kongresa ZKJ, idejno-politično opredelil nekatere vidike nadaljnjega razvoja samoupravljanja v delovnih organizacijah in naloga komunistom, da z vso zavzetostjo razpravljajo o nadaljnjem razvoju samoupravljanja v delovni organizaciji, da se zavzemajo za take oblike, da bo samoupravljanje približano najširšemu možnemu krogu proizvajalcev in mora temeljiti na materialnem interesu samoupravljalca. To je še posebno pomembno za našo delovno organizacijo, ki z integracijo povezuje tri zasavske premogovnike. Potrebno je ustvariti takšne družbeno-ekonomske odnose med delovnimi enotami in službami, da jih bodo ti odnosi še čvrsteje med seboj povezovali in obenem utrdili prepričanje, da smo še kako eden drugemu potrebni.

Konferenca ZK Zasavskih premogovnikov je na svoji seji 20. 10. 1969 razpravljala o osnutku predloga o novi organizaciji samoupravnih organov in na podlagi razprav pozitivno ocenila predlog komisije, obenem pa zavzela o nekaterih vprašanjih tudi svoja stališča in priporočila, ki jih je tudi posredovala samoupravnim organom ZPT.

1. Mandat članov osrednjega delavskega sveta, delavskega sveta delovne enote ter članov odborov in komisij, naj bi trajal 2 leti. Vsak član delovne skupnosti pa je lahko največ dvakrat zaporedoma izvoljen v isti organ upravljanja. Čeravno imamo v statutu podjetja zapisano, da se lahko poedine člane samoupravnih organov zaradi neaktivnosti, neodgovornosti in podobno, predčasno odpokliče, se tega določila do sedaj še nismo posluževali. Verjetno tudi v bližnji prihodnosti še ne bomo dosegli tega, da bi neaktivnost in neodgovornost reševali na ta način, zato je dvoletna mandatna doba bolj primerna, ker nam vsaj vsaki dve leti omogoča selekcijo članov samoupravnih organov.

2. Posamezne odbore in komisije naj sestavljajo voljeni člani ter vodje strokovnih služb in vodstva podjetja, ki pa naj bodo v posamezne odbore in komisije imenovani s strani delavskega sveta in naj imajo iste pravice kot voljeni člani. Seveda pa s tem ni rečeno, da predstavniki strokovnih služb ali iz vodstva podjetja ne smejo kandidirati in biti izvoljeni v posamezne odbore in komisije.

3. Organizacijam združenega dela oziroma delovnim enotam naj se dajo večje samostojnosti, predvsem pri razpolaganju z dohodkom, ki ga le-te ustvarijo. Dohodek naj se ugotavlja na osnovi precizno izdelanih normativov porabe materiala lastne cene, ki morajo biti samoupravno sprejeti za tekoče leto. Vendar pa lahko te normative osrednji delavski svet tudi med letom spremeni, če so za to podani tehtni razlogi.

4. Ker je rudarstvo specifična panoga, v kateri lahko večkrat na-

stopijo nepredvidene težave v posameznih delovnih enotah in je s tem ogroženo izpolnjevanje plana in doseganje potrebne mase sredstev za osebne dohodke, naj se na nivoju ZPT formira dovolj močan sklad solidarnosti. Delovne enote bi v določenih primerih iz tega sklada lahko najemale kredit pod pogoji, ki jih naj določijo samoupravni organi.

5. Z novo organizacijo samoupravnih organov in akti, ki jih bodo s tem v zvezi sprejeli samoupravni organi, naj bo poudarjena odgovornost strokovnih služb, kakor vsakega posameznika delovne organizacije, tako moralno kot materialno.

6. Za hitrejši gospodarski razvoj in boljše rezultate gospodarjenja so potrebni določeni profili kadrov, ki jih sedaj pri našem podjetju občutno primanjkuje. Tem kadrom in strokovnjakom je treba dati več družbenega priznanja kot doslej in omogočiti skupnim službam enake pogoje stimulacije, kot delovnim enotam.

7. Zgrajen sistem samoupravljanja, v katerem imajo izvršilni organi (odbori in komisije) precej samostojnosti, lahko učinkovito deluje samo s pogojem, da v delovni organizaciji med drugim obstoja učinkovit sistem obveščanja. Poleg glasila »Srečno« in biltena, ki nekako redno izhajata, bi moral bilten iziti tudi pred zasedanjem DS ali pomembnim vprašanjem, ki bo na dnevnem redu tega ali onega samoupravnega organa.

Na ta način bi obveščenost tekla v obe strani in bi imeli člani delovne skupnosti več možnosti, da sodelujejo pri odločitvah in obenem omogoča tudi posamezniku, da sodeluje v samoupravljanju in s tem uresničuje svoje samoupravne pravice in dolžnosti.

8. Za uspešnejše delo samoupravnih organov je velikega pomena tudi izobrazbeni nivo članov samoupravnih organov, tako v strokovnem, kot v družbeno-ekonomskem in političnem pogledu. Zato naj samoupravni organi v prihodnosti posvetijo vso potrebno

skrb za nenehno izobraževanje članov delovne skupnosti, pred-

vsem pa tistih, ki so izvoljeni v samoupravne organe za nasled-

njo mandatno dobo.

Ludvik Zalokar

Člani našega kolektiva v kulturniški skupini IV. operativne cone

Četrto stoletje je minilo od takrat, ko je kljub težkim in neprestanim bojem partizanskih enot v Zgornji Savinjski dolini, uspešno delovala kulturniška skupina. Za osnovanje te skupine se je štab IV. operativne cone odločil takoj potem, ko je bila Zgornja Savinjska dolina očiščena okupatorja. Prvi sobili zbrani pevci — vodil jih je Ašič Alojz iz Zagorja — v avgustu pa smo bili poslani iz Šlandrove brigade v cono Sotlar Jože, Učakar Vinco in jaz. Prišli pa smo tja golih rok — brez instrumentov. Pri nekem kmetu smo mobilizirali harmoniko, staknili smo tudi neko razpokano violino in kitaro. S takšno zasedbo tria smo prvič nastopili na mitingu v Ljubnem.

Koncem avgusta 1944 smo poslali Sotlarja na trboveljski teren. Čez nekaj dni je pripeljal Remsa Konrada, Štiha Edija, Kovača Vilija, Suša Jožeta, Kruljca Staneta in druge.

Iz brigad smo pritegnili še nekaj godbenikov in pevcev tako, da nas je bilo skupaj 13 godbenikov in 18 pevcev. V septembru 1944 je prišel v skupino s Kozjanskega Radovan Gobec, ki je prevzel pevski zbor, jaz pa sem imel na skrbi orkester. Poleg teh dveh skupin je Vera Hreščak-Beblerjeva osnovala še dramsko sekcijo in recitacijski zbor tako, da se je kulturniško delo razvijalo v vseh smereh. Ločeno od nas je delovala Delavska godba, ki je bila stacionirana v Ljubnem in je

pod kapelnikom Hudarinom vadila in koncertirala po svojem programu.

Nekaj časa smo se potikali z brigadami po gozdovih, septembra pa smo se preselili v osvobojeni Gornji grad, v poslopje hranilnice in posojilnice. V kratkem času smo izdelali koncertne programe, s katerimi bi lahko še danes brez sramu nastopali na kateremkoli odru. Programi niso bili kvalitetni le po vsebini, temveč tudi po izvedbi. To je tudi razumljivo, saj smo vadili po osem do dvanajst ur dnevno tako, da so dobile ustnice pihalcev naravne nastavke, prsti violinistov pa roževinaste blazine. Ni bilo dneva, da ne bi nastopali. Koncerte smo prirejali po vseh krajih osvobojenega ozemlja, največkrat tam, kjer se je na pohodu ustavila brigada in preživela nekaj uric z nami, da smo borce vsaj za kratek čas iztrgali iz njihovih misli in vsakodnevne boje in pohode.

Velik pomen je imelo naše kulturno poslanstvo tudi na domači življenjski osvobojenega ozemlja. O nas so govorili po vsej Štajerski in tudi okupatorju najbrž ni bilo vseeno, ko je prejemal poročila o koncertih, ki so jih prirejali in poslušali »banditi«.

Pretežni del članstva pevskega zbora in orkestra so sestavljali člani naše delovne skupnosti. Od skupno 30 nas je bilo s trboveljskega rudnika 23 in iz Zagorja 2. Razumljivo, da je bilo zato tovarštvo na

višini in ves čas skupnega dela ni prišlo niti do najmanjših nesoglasij. Če bi ne bilo tako, najbrž ne bi bili naši uspehi takšni, kot so bili, ker smo kljub skoraj mirnodobske-mu življenju vendarle delovali kot organizirana vojaška enota z vsemi stražami, vojaškimi vajami ter pohodi in aktivno udeležbo pri obrambi meja osvobojenega ozemlja.

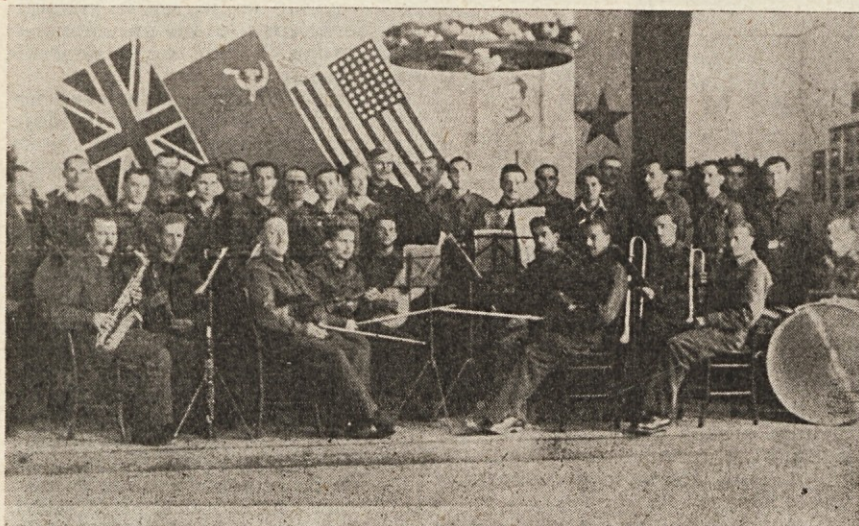
V začetku meseca decembra 1944 nas je zadnja sovražnikova ofenziva pregnala iz Savinjske doline. Odložili smo instrumente in spet poprijeli za puške. Razdeljeni smo bili v vse mogoče enote. Ustanovljen je bil poseben bataljon pri coni. Starejše člane skupine je prevzela premična bolnica, nekaj nas pa je odšlo v Kamniško-Zasavski odred in v brigade.

Ob razformiranju smo poleg instrumentov skrili tudi notni material v grobnico gornjegrajske katedrale, vse skupaj pokrito s črnim padalom da je bil kup popolnoma neviden. Žal je naše skrivališče nekdo izdal, zato so Nemci note in instrumente odpeljali proti Celju, tam pa so za vedno izginili.

Po vojni je Gobec obnovil le kantato »Hej partizan«, vse ostale njegove in moje kompozicije pa so šle v pozabo.

Ko se sedaj, po 25-letih spominjam tistih dni, so mi še vedno živo pred očmi mladostni in navdušeni obrazi članov naše ekipe, ki so takrat živeli le za glasbo in partizansko borbo. Velika škoda je, da se ta skupina po vojni v celoti ni nikoli več obnovila, še večja škoda pa je za člane skupine, ki so v prvih mesecih leta 1945, na pragu svobode, darovali svoja življenja za svobodo. Ko smo pred kratkim, t. j. 27. novembra 1969 obnovili v Trbovljah kantato »Hej partizan« ob 25-letnici prazizvedbe, med izvajalci ni bilo več Sotlarja, Štiha, Rotarja, Pečnika... Ostal je le spomin nanje, ostala nam je tudi partizanska pesem, ki nas spominja na dni, ki so bili najtežji in najsvetlejši v zgodovini naših narodov.

Jože Skrinar

Kulturniška skupina IV. operativne cone ob izvedbi kantate Radovana Gobca »Hej partizan«, 11. novembra 1944 v osvobojenem Gornjem gradu

*Dopisujte
v svoje
glasilo*

Delo mladinske organizacije po letni konferenci

Letna konferenca mladine ZP za področje delovnih enot v Trbovljah je potekala v času praznovanja 50 letnice SKOJ-a in KP. To obdobje nam je glede na pridobitve in izkušnje omogočilo, da smo še temeljiteje ocenili delo mladine na rudniku in na podlagi zbranih ugotovitev določili smeri bodočih prizadevanj. Potrebno nalagajo zlasti še naslednje okoliščine: prilagajanje metodam dela ZMS, decentralizacija samoupravljanja, vloga in mesto ekonomskih oz. delovnih enot, delitev dohodkam v proizvodnji. Vsa ta vprašanja pa niso enkratna, temveč zahtevajo, da se celotna mladina na rudniku postavi v aktiven odnos in ustvarjalno vlogo pri rešitvi problemov, ki jih v rudarstvu ni malo. Vsako ozko gledanje na naš nadaljni gospodarski razvoj in njegovo idealiziranje, negativno deluje na nadaljne formiranje mladega proizvajalca. Vsebinsko raznolikost vprašanj, iz katerih izhajajo naloge ZM v delovnih organizacijah (rudnika) zahtevajo skupen odgovor in njihovo enotno akcijo. Same kadrovske spremembe pa zahtevajo, da se naša prizadevanja usmerijo na sistematično izobraževanje

mladine, pa najsibo to na delovnem ali družbeno ekonomskem in društveno političnem področju. Pri današnjem hitrem tempu razvoja celotnega našega gospodarstva in uvajanju novih metod dela, bo podjetje rabilo sposobne mlade proizvajalce. Če pa mladi ne bomo v zadostni meri čutili potrebe po izobraževanju in sodelovali pri napredku, potem bo jasno, da bomo capljali za razvojem in ne bomo resnični nosilci novih socialističnih odnosov in tendenc.

Zadnje letne konference mladinskih aktivov po posameznih obratih so opozorile sekretariat mladine na rudniku, da bo moral v prihodnje mnogo bolj sistematično kot doslej usposabljanje mlade sodelavce za aktivno delovanje v samoupravnih organizacijah enot in podjetja kot celote. Mlade proizvajalce je treba usposabljanje in pripravljati za njihove naloge v prihodnjem obdobju. Pri ugotavljanju vloge mesta mladih v samoupravnih organizacijah se ne moremo postaviti na ozke, že zdavnaj zastarele pozicije stari-mladi, temveč se moramo prizadevati, da bomo v te organe predlagali takšne mlade proizvajalce, ki bodo s svo-

jim delom na delovnem mestu in s primerno disciplino kot aktivni družbeno-politični delavci dokazali svojo avtoritativnost in sposobnost, da delujejo v teh organih in ne, da si ustvarjajo umetno avtoriteto pod firmo naše organizacije.

V sedanjem obdobju uveljavljanja vloge organizacije ZM ne gre zgolj za nove metode v smislu tehnike in oblik delovanja, pač pa za drugačne odnose in odgovornosti mladine za funkcionalnost nadaljnjega rasti. Našemu mladinskemu aktivu še vedno primanjkuje samostojnega ustvarjalnega koncepta in tako smo priča, da se posamezna mladinska vodstva zaradi nepoznavanja problemov mladih oziroma celotnega podjetja, spuščajo v vlogo transmissije-posredovalca sklepov in stališč ostalih organizacij in organov ter jih sili v tako imenovani dnevni praktikum. V vsakdanjem delovanju si bodo morala mladinska vodstva na posameznih obratih vzeti več časa, da bi svojo prakso in stanje navezali na smer, ki se kristalizira na sejah in konferencah ZM in ki je zajeta v samem programu ZMS.

Ivi Brčon

Delo delavskega sveta rudnika Zagorje

Predno preidem na vsebino dela delavskega sveta rudnika Zagorje, bi rad podal pregled in sestav našega samoupravnega organa. V tej mandatni dobi šteje delavski svet 19 članov, izvršni odbor pa 7 članov. Poleg tega imamo še:

- komisijo za varstvo pri delu,
- komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti,
- komisijo za delovna razmerja in kadrovska vprašanja,
- stanovanjsko komisijo in
- komisijo za promet z osnovnimi sredstvi.

S soglasjem delavskega sveta pa je prenehalo delo upravnega odbora sklada za pomoč družinam ponesrečenih rudarjev. Sklad je izčrpal vsa sredstva, ki je imel na razpolago. Vsa porabljena sredstva so bila namenjena le za štipendije že v preteklem letu, v celoti pa so bila dotirana iz skladov ZP-T. Zaradi tega so bili v letošnjem letu vsi upravičenci priključeni k rednim štipendistom ZP-T. Glede oskrbe skupnega grobišča pa je delavski svet sklenil, da naj to skrb prevzame pristojna služba rudnika Zagorje.

V tem letu se je delavski svet največ ukvarjal s problematiko proizvodnje in stroškov v jami Kisovec in Kotredež. Seveda je poleg tega razpravljal še o nekaterih dru-

gih stvareh: o osnutku novega pravilnika o delovnih razmerjih ter osnutku nove organizacije samoupravnih organov.

Kar se tiče problematike proizvodnje nimam namena, da bi podrobno ponavljal njeno vsebino, saj je bila obravnavana in publicirana preko vseh organov samoupravljanja ZP-T. Priznati moram, da je naša proizvodna dejavnost take narave, da bomo v bodoče morali sodelovati vedno vsi člani delovne skupnosti.

Prepričan sem, da ni lahko ocenjevati dela delavskega sveta rudnika Zagorje spričo težav, ki so nas vse leto spremljale. Ne mislim opravičevati nedoseganja planirane proizvodnje, kljub temu pa se mi zdi, da se je včasih na zasedanjih osrednjega delavskega sveta le preveč poudarjalo negativen finančni rezultat naše enote. Prepričan sem, da smo se zedinili za integracijo tudi zato, da bomo ob težkih pogojih skušali preko osrednjega samoupravnega organa drug drugemu pomagati z dobronamernimi strokovnimi nasveti, ne pa mogoče kazati s prstom nanj.

Naša enota ima izmed vseh treh, najtežje geološke pogoje pridobivanja premoga, s posebnim poudarkom velja to posebej še za jamo

Kotredež. Nedoseganju planirane proizvodnje verjetno niso krivi rudarji obeh jam, temveč izredno težke geološke prilike in zaostala odpiralna dela.

Člani delavskega sveta so skupno z vodstvom rudnika Zagorje dali uspešne predloge za odpravo težav pri proizvodnji v jami Kotredež. Toda zgodilo se je, ko je bila odpravljena ena, je kmalu nato nastala druga. Vrstile so se neprekinjeno vse leto.

Ko smo kritično obravnavali neizpolnjevanje planirane proizvodnje smo obenem ugotavljali tudi visoke proizvodne stroške, predvsem visoko porabo razstreliva. Podan je bil upravičen predlog, da je treba takoj napraviti študijo za znižanje porabe razstreliva. Prevelika izguba jeklenega podpora je zelo pomembna postavka v materialnih stroških. To se pravi, čim manjše bodo izgube podpora, toliko manjši bodo materialni stroški.

Vzporedno s to problematiko seveda sovpada tudi problem osebnih dohodkov. Znano so nam težnje in želje za boljšimi osebnimi dohodki, toda če realno ocenimo stvarno stanje našega rudnika, to se pravi, da pri nedoseganju planirane proizvodnje in visokih proizvodnih stroškov, ne morejo osebni dohodki biti drugačni kot so.

Prepričan sem, da smo vsi člani delovne skupnosti rudnika Zagorje zainteresirani za čimprejšnjo odpravo vseh večjih problemov v obeh jamskih obratih tako, da bi v normalnih okoliščinah lahko dosegli ali celo presegali planirano proizvodnjo.

Glede na pretekle in prihodnje razmere se strinjam s tovarišem Marjanom Mauserjem, da glede na pogoje dela naše integrirano podjetje predstavlja določeno rizično skupnost. Dobro nam je znano vsem, da se pri nas včasih dokaj hitro in nenapovedano pojavijo težave, katerih posledica je višja sila (voda, ogenj in podobno). V takem primeru se mi zdi netovariško kakršnokoli očitiranje članom prizadete enote. Osebo se strinjam z ustanovitvijo »solidarnostnega sklada«, toda ne zato, ker ravno naša enota v letošnjem letu izkazuje izgubo, temveč zato, ker ne vemo, kdo bo na vrsti jutri in bi tako ta sklad res moral biti garancija za boljše odnose med enotami in za utrditev medsebojnega zaupanja.

Problemi in predlogi, ki so pred nami in za katero rešitev se bomo morali člani delavskega sveta na enem izmed prihodnjih zasiedanj zavzeti, bi bili na kratko naslednji:

- a) čimprejše dokončanje regulacije potoka Kotredežca, ki bo omogočala odkopavanje z rušenjem pod potokom,
- b) sprostiti vse razpoložljive zaloge premoga v varnostnem stebru potoka in zahodneje od njega,
- c) čimprejše izdelati transportno zvezo med 4. in 6. obzorjem, ki bo služila transportu premoga, moštva in materiala,
- č) izpolniti sedanjo odkopno metodo odkopavanja z rušenjem, s katero bi omogočili povečanje storitev,
- d) posebno pozornost posvetiti porabi razstreliva, lesa, električne energije ter drugih vrst materiala in izgubam železnega podpora.

Čeprav enota separacija Zagorje ne spada po organizacijski plati v okvir rudnika Zagorje, vseeno zanima člane delavskega sveta njeno obratovanje v prihodnje. Znano je, da izdelujejo projekt o tem, kakšna oblika transporta premoga na separacijo Trbovlje bi bila v bodoče najprimernejša, tako po tehnični, kakor tudi finančni plati. Osebo sem mnenja, da bo moral delavski svet temeljito razpravljati ne le toliko o tem, kakšna bo tehnična izvedba, pač pa o znižanju stroškov separiranja. Zavedati se moramo, da bo preusmeritev zahtevala precejšnja

denarna sredstva. Ta se bodo morala v doglednem času obrestovati, da bo naložba ekonomsko utemeljena. Za odvišne delovne moči bo treba najti ustrezno zaposlitev. Predvideva se, da bi projekt pričeli uresničevati nekako od leta 1972 dalje. Zato je na voljo še dovolj časa tako, da bo projekt lahko dodobra preštudiran.

Če že govorim o delu delavskega sveta moram pripomniti, da bodo morali njegovi člani v prihodnje bolj posegati v razpravo posebno, ko imamo v načrtu novo organizacijo samoupravnih organov. Ta predvideva večjo dejavnost v komisijah, saj bodo te imele nekatere pravice samostojnega odločanja. Da pa bodo vsi člani delovnih enot v prihodnje seznanjeni z vso tekočo problematiko, se bo delo odvijalo preko delovnih skupin. Na sestanku le-te bo posameznik lahko sodeloval s predlogi in mnenji, dobival bo informacije s celotnega področja dela in poslovanja podjetja.

V teh nekaj besedah sem navedel delo delavskega sveta rudnika Zagorje v tem letu z željo, da vsi člani delovne skupnosti delamo v bodoče za čimboljše medsebojne samoupravne odnose, s tem pa tudi za večje proizvodne uspehe in za boljše jutrišnji dan nas vseh.

Lado Jager

Za smeh

Jankota na »ajnjarju« (jamski obrat Trbovlje) ste gotovo vsi poznali, kaj ga ne bi, saj smo se mu velikokrat nasmejali. Vendar, preden je odšel v penzion je moral po-

lagati izpit za kopača — da bo boljši penzion.

Pa ga je na izpitu vprašal inženir:

»Janko, zakaj imamo v jami pred čelom (odkopom) dvojna vrata«, (da boste vedeli, radi pravilne ventilacije zraka).

Janko je malo pomislil in dejal: »Gospod inženir, vrata so zato, da hajerje (kopače) na čelu ne zebe«.

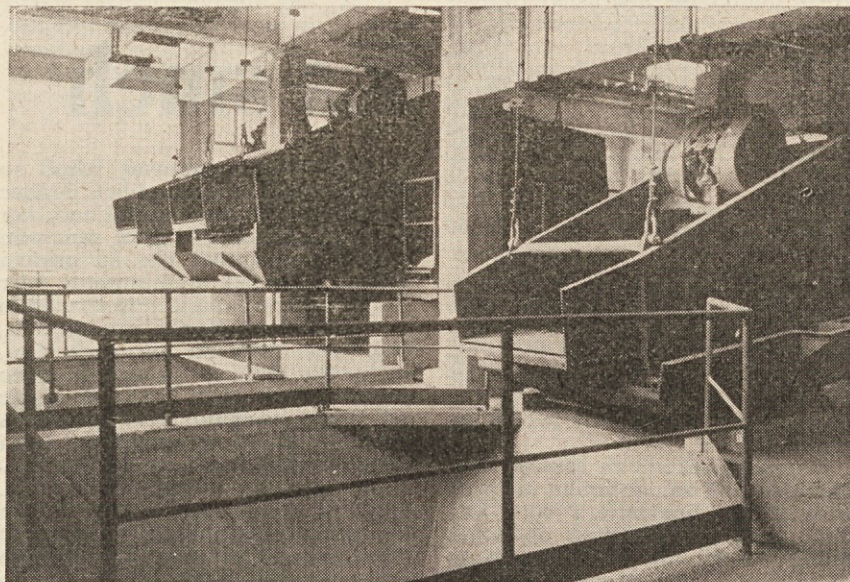
— o —

Starejši knapje se gotovo še spominjajo jamskega nadzornika Janežiča. Tudi o njem je krožilo mnogo šal in vicev. V resnici je bil pa sam »vic moher« in če je le imel čas je povedal katerega, v katerem je bil seveda sam glavni junak.

Na primer dejal je: cel teden smo trdo delali v jami, zato sem se v nedeljo zjutraj odpravil k bratu v Savinjsko dolino, da se malo razvedrim in spočijem.

Brat je imel par konjev, iskrih kot ogenj, delala nista veliko, bila sta spočita, zato sem jih zapregel v kolese in se odpeljal v Ljubljano. Dirkala sta kot nora, še v Ljubljani jih nisem mogel ustaviti. Zato sem obrnil in nazaj v Savinjsko dolino. No, na Vranskem sta se pa že toliko upehala, da sem lahko ustavil pri neki cestni gostilni. Konjema sem dal seno, sam pa sem bil tudi prekleto žejen. Ko sem naročil tretji vrček piva, se ti pa pri-trklja po cesti sneto kolo iz nekega voza. »Od kod pa to«, pravi krčmar, pogledam na svoj kolesej in vidim, da smo vozili samo s tremi kolesi. Na Trojanah nas zadnje kolo ni moglo več dohajati, ker smo tako dirkali, zato se je snelo in nas dohitelo šele čez pol ure na Vranskem.

Seveda sem ga ujel in ga nataknil na voz in tako smo srečno prišli domov.

Montaža vibracijskih sit v novi težkotekočinski separaciji v Trbovljah — november 1969
Foto: Milan Cerinšek

FINANČNA PROBLEMATIKA

Finančno stanje podjetja se je v drugi polovici leta nekoliko izboljšalo. Ta ugotovitev se nanaša tako na proizvodno-finančne rezultate, kakor tudi na finančno likvidnost podjetja.

Naša trditev izvira iz zbranih podatkov. V naslednjem navajamo pregled doseganja finančnega plana proizvodnih dejavnosti za I. polletje in za razdobje januar-oktober 1969:

	I. polletje	V %	I-X.
1. celotni dohodek	104,7		109,0
2. materialni stroški	110,8		111,2
3. dohodek	100,6		107,5
4. obveznosti iz dohodka	120,7		114,6
5. dohodek za razdelitev	98,7		106,8
6. bruto osebni dohodki	98,5		104,2
7. ostanek dohodka	100,4		141,8
8. stanovanjski prispevek	113,2		113,4
9. bruto skladi	87,1		171,6
delitev v %:			
za osebne dohodke (6)	93,0		90,9
za sklade (7)	7,0		9,1
Planirana delitev v %:			
za osebne dohodke (6)	93,1		93,1
za sklade (7)	6,9		6,9

Ugodnejši rezultati poslovanja izvirajo iz boljšega sortimenta premoga (več debelih vrst) in nekoliko spremenjenih prodajnih cen premoga, ki so stopile v veljavo 1. septembra 1969. Predvsem je pa razveselivo to, da od septembra dalje poslujejo vse naše poslovne enote s pozitivnim finančnim rezultatom. Rudnik Zagorje od tega me-

seca dalje znižuje negativni rezultat iz preteklega obdobja, vendar pa izgube verjetno do konca tega leta ne bo mogel v celoti pokriti.

Izboljšani proizvodno-finančni uspehi so omogočili tudi delno izboljšanje osebnih dohodkov. Mesečni povprečni osebni dohodki po delovnih enotah so znašali (v N din):

Delovna enota	1969		povpreček I-X
	I. polletje	oktober	
rudnik Hrastnik	1.198,61	1.317,33	1.205,23
rudnik Trbovlje	1.209,76	1.317,87	1.205,74
rudnik Zagorje	1.062,84	1.185,84	1.065,02
skupni prevoz	1.015,22	1.111,86	1.013,71
separacija-Trbovlje	916,94	1.020,33	914,40
separacija-Zagorje	919,98	1.016,01	923,03
SRD-Trbovlje	1.077,54	1.179,63	1.080,08
Elektro delavnica-Trbovlje	1.069,43	1.185,57	1.092,20
delavnica-Hrastnik	1.038,36	1.195,53	1.091,69
nabavni oddelek	962,03	1.086,21	974,85
uprava ZP	1.265,74	1.461,24	1.310,64
Osnovna dejavnost	1.111,48	1.218,51	1.112,26
OSRD	1.448,11	1.589,22	1.476,31
Avtopark	1.109,20	1.170,45	1.137,16
GRAMAT	901,24	1.012,47	907,50

Za višje osebne dohodke smo porabili, v odstotkih izraženo, manj dohodka kot v I. polletju.

Omenil sem že, da se je tudi finančna likvidnost podjetja nekoliko izboljšala, kar velja predvsem za mesec november. Kupci premoga so svoja plačila povečali, kar je tudi nam omogočilo, da smo v redu in pravočasno poravnali naše obveznosti do dobaviteljev. Na izboljšanje tega stanja pa so seveda vplivali naši ukrepi, ki smo jih podvzeli in to tožbe pa tudi ustavitve dobav premoga.

V poletnih mesecih je kreditirala prodajo premoga za široko potroš-

njo zvezna direkcija za rezerve industrijskih izdelkov, ki nam je v ta namen odobrila skupno 3.282.000 din kredita. Od tega smo doslej vrnili 1.782.000 din tako, da dolgujemo dajalcu kredita še 1,5 milij. din. To pa bomo morali prav tako v doglednem času vrniti.

Zvezna direkcija za rezerve nam kreditira tudi zaloge prahu in to od lanskega oktobra dalje. Prvotni kredit 6 milijonov din smo do danes znižali na 5,3 milijonov din in to na račun znižane odnosno prodane količine prahu iz deponije. Prvotna kreditirana količina je znašala v Zagorju in Trbovljah 96.904 ton, sedaj

pa znaša 85.365 ton in se je v novembru precej zmanjšala.

V oktobru smo pričeli tudi z izvozom premoga v Avstrijo. Za izvoz premoga na konvertibilna področja odobrava banka kredite pod ugodnimi pogoji (samo 3 % ne obresti). Tega smo se poslužili in uživamo trenutno 471.500 din izvoznega kredita, ki pa ga moramo vrniti v treh mesecih. Predvidevamo, da bomo izvozili do konca leta za približno 1,2 milijonov din.

Naša likvidnost oziroma plačilna možnost je odvisna predvsem od pravočasnih plačil elektrogospodarstva, tekstilne in železarske industrije ter trgovin s kurivom. Če ti kupci svoje obveznosti v redu izpolnjujejo, tudi naše podjetje nima posebnih problemov s poravnavo svojih obveznosti, vključno z dviganjem denarja za izplačilo osebnih dohodkov. Če pa vplačila izostanejo pa je seveda problem preskrbe z denarjem tu. Treba si je izposojati sredstva rezervnega sklada in drugih skladov, kar ima za posledico blokiranje rednega žiro računa v banki in povzroči začasno finančno nelikvidnost. Trenutno, nekoliko boljše stanje v tem pogledu, pa nas ne sme zavesti. Čez nekaj tednov bo treba sestaviti in predložiti banki zaključni račun za leto 1969 in bomo takrat rabili precejšnja sredstva za plačila raznih obveznosti do družbene skupnosti in lastnih skladov, ki bodo izvirale iz delitve dohodka.

Roman Turnšek

Za smeh

Pred drugo svetovno vojno so »boljši« ljudje raje hodili v Gradec v Avstriji kot pa v Ljubljano, ker je bilo bolj »nobel«. Tudi sam sem se enkrat odpravil tja. Pa pridem v Gradcu na nek velik prostor, kjer se je najmanj dvajset ljudi podilo za veliko žogo. Ljudje so vpili, daj, daj, brčni, tisti pa nič, malo sem, malo tja. To me je ujezilo, zato sem stopil k njim in dejal »dajte mi žogo« (verjetno niso vedeli, da smo bili včasih Trboveljčani dobri brcarji). Malo se izprsim in usekam, žoge je v hipu zmanjkalo, ljudje gledajo, žoge od nikoder in ker niso imeli ljudje kaj gledat, so šli domov. Šele čez tri ure je žoga priletela nazaj, tako visoko sem jo brčnil.

Tudi brcarji so bili jezni in me pogнали z igrišča.

Kako naj bi gospodarili v letu 1970?

Kljub temu, da v času pisanja tega prispevka še ne moremo govoriti o gospodarskem načrtu podjetja za leto 1970, ki iz objektivnih razlogov še ni izdelan do končne oblike, so nam poleg načelnih stališč poslovne politike podjetja v letu 1970, znane nekatere osnove. Z načelnimi stališči, ki jih je osrednji delavski svet že sprejel in z že znanimi osnovami, pa je pred vse nas tudi že postavljena nelahka gospodarska naloga.

Razumljivo je, da so osnova za določitev količinskega plana proizvodnje tržne razmere, predvidena prodaja proizvodnje, proizvodne zmogljivosti in optimalni finančni rezultat. Samo zaradi tržnih razmer bi bilo pričakovati ugodne gospodarske rezultate, ki so običajno posledica večjega povpraševanja od ponudbe. V našem primeru pa to ni samoposebi umevno, ker so posredni omejene proizvodne zmogljivosti. Izluščiti bo torej treba optimalni finančni rezultat tudi ob takih pogojih. Omejitev proizvodne zmogljivosti ni posledica premajhnih odkopnih površin, ozkih grl ali drugih ovir tehnične narave, temveč v glavnem posledica pomanjkanja kopačev. Pomanjkanje odkopnih delavnikov bo še posebno izrazito ob dejstvu, da bomo v letu 1970 prešli z 8. IV. tako kot predvideva zakon, na 42-urni delovni teden. Skrajšani delovni teden bomo realizirali tako, da bomo koristili 22 prostih sobot.

Plan proizvodnje v višini 1.850.000 ton, ki je za 30.000 ton višji kot letos, bo treba doseči ob znatno manjšem številu delovnih dni (281). Z drugimi besedami: letos predvideno dosežemo rudniško storitev bo treba dvigniti od približno 2.03 ton/delavnik na 2,20 ton/delavnik, to je za 7,5 % do 8 %.

Sodeč po analizah letošnjih dosežkov ter predvidenih pogojev in prilik v naslednjem letu, bo z doslednim izkoristkom še nekaterih notranjih rezerv ter pravilno politiko nagrajevanja, planirana povečana storitev tudi dosegljiva. Predvidena stopnja rasti storitev v podjetju je enaka planirani vsesplošni rasti storilnosti v republiškem obsegu. Bistvena razlika med republiškimi predvidevanji in našim planom storitev pa je ta, da po republiških predvidevanjih odraža povečana storilnost na 13 %-nem povečanju osebnih dohodkov ob 10 %-nem povečanju ostalih cen. V našem podjetju pa bo doseganje višje planirane storilnosti komaj zadostovalo za uvedbo skrajšanega delovnega tedna. Problem višjih osebnih dohodkov ostane tako še naprej pereč

problem, ki bo še toliko težji kolikor se bodo povečale cene reprodukcijskemu materialu.

Teoretične rešitve višje rudniške storitve bi bile naslednje:

1. tolikšno povečanje odkopnih storitev, ki bi pri nepovečani masi proizvodnje pokrivalo, z istim številom odkopnih delavnikov na dan, nižje število razpoložljivih delovnih dni zaradi skrajšanega delovnega tedna;
2. ob istih odkopnih storitvah znižati število vseh ostalih delavnikov in spremeniti strukturo delavnikov v korist odkopnih, da bi dosegli povečano dnevno proizvodnjo ob nižjem številu razpoložljivih delovnih dni;
3. s povečanje števila odkopnih delavnikov z vzporednim zvišanjem proizvodnje ob istem številu ostalih delavnikov;
4. najboljša možna rešitev ob istem časnem upoštevanju navedenih možnih rešitev.

Jasno je, da bo v praksi, sicer težko, še najlažje izvedljiva 4. varianta, čeprav bi od podanih možnih rešitev bila verjetno izvedljiva tudi druga. Rešitev bomo torej iskali v večjih odkopnih storitvah, večjem številu delavnikov, nekoliko višji proizvodnji in skrajnem varčevanju z neproduktivnimi delavniki.

Večje odkopne storitve naj bi dosegli z izboljšanjem delovnih in odkopnih prilik odnosno pogojev ter z izpolnjevanjem odkopnih metod in smotrnejšim izkoristkom delovnega časa. Povečano število odkopnih delavnikov bo potrebno doseči s smotrnejšo razporeditvijo za odkop sposobnih kopačev in ostalih delavcev. To je možno doseči s povečanim interesom za delo na odkopih ki bi ga dosegli z vzpodbudnejšim nagrajevanjem. Iz prakse vemo da smo s postavljanjem normativov za ostale delavnike dosegli le delni uspeh. Pričakujemo pa, da bodo delovne enote v izpopolnjenem sistemu nagrajevanja po enotah, v interesu doseganja čimboljšega lastnega uspeha, dosegle v tem pogledu predvideno znižanje neproduktivnih delavnikov.

Da bi lahko povečali osebne dohodke v višini povprečka republiških predvidevanj, to je za 13 %, bo treba izkoristiti vse možnosti znižanja materialnih in ostalih poslovnih stroškov ter vse možnosti za ustvaritev čim višje realizacije t. j. bruto dohodka s količino, sortimentom in kvaliteto proizvodnje.

Verjetno bo kdo mnenja, da je to rečeno le preveč pavšalno. Preveč bi bilo pisanja, če bi se tokrat spuščal v podrobnosti. V delovnem in finančnem planu za leto 1970 pa bomo obravnavali tudi podrobnosti.

Vsklajevanje planiranih in vsklajevanje doseganja vseh mogočih gospodarskih pokazalcev, o čemer smo že pisali, pa ni le pogoj, da se doseže kar najboljši vsakokratni letni uspeh, temveč mora biti tudi pogoj za izpolnjevanje v naprej določene poslovne politike in s tem seveda tudi razvojne politike podjetja za daljšo, večletno obdobje.

Ker so med omenjenimi problemi za izpolnitev gospodarskega načrta v letu 1970 tudi problemi gospodarjenja v naslednjih letih, sem se odločil, da bi ob tej priliki enega od teh opisal najširšemu krogu bralcev.

Za primer bom obravnaval rudnik oz. jamski obrat Trbovlje, (čeprav so takšne analize izdelane tudi za druge enote), na katerem je izpolnjevanje programa razvoja, s posebnim poudarkom na storilnosti, z upoštevanjem startne osnove v letu 1959, najbolj izrazito. Relativna hitrost razvoja v Hrastniku je v tem obdobju celo nekoliko hitrejša, v absolutnem rezultatu pa še nekoliko zaostaja za rudnikom Trbovlje. V čem je bil dosežen uspeh, je nazorno prikazano v tabeli A »Struktura delavnikov« iz katere je razvidno število izvršenih delavnikov na glavnih vrstah del za 1000 ton proizvodnje premoga. Ob desnem robu, je iz tabele razvidno gibanje storilnosti v tonah na delavnik.

Odkopne metode so mogočile koncentracijo proizvodnje. Zaradi boljših odkopnih metod se je znižalo število odkopnih delavnikov na 1000 ton od 172 v letu 1959 na 126 v letu 1968. Zasip je skoraj ukinjen. Od 102 delavnikov na 1000 ton se je število delavnikov na zasipu znižalo do leta 1968 na le še 10 delavnikov. Zaradi koncentracije odkopavanja se je znižalo število delavnikov na 1000 ton od leta 1959-1968 na izvozu od 103 na 51, na vzdržbi od 118 na 47 delavnikov. Nasprotno temu, pa se je število ostalih delavnikov na 1000 ton proizvodnje celo nekoliko dvignilo. Problem, ki je prikazan za razreševanje planskih normativov v naslednjem letu, je pereč na vseh treh rudnikih, čeprav na enem bolj na drugem manj. Iz tabele B »Primerjava delavnikov na 1000 ton med rudniki v letih 1959-1968« je razvidna razlika, o doseženih uspehih na področju storilnosti, med posameznimi rudniki.

Tabela B — Primerjava delavnikov na 1000 ton med rudniki v letih

1959-1968 (Delavniki za storitev brez storitev separacije in drugih)

Leto	Trbovlje delavni indeks Trbovlje = 100		Hrastnik delavni indeks Trbovlje = 100		Zagorje delavni indeks Trbovlje = 100	
1959	635	100	688	108.35	705	111.02
1968	374	100	384	102.67	546	145.99
indeks 1968 1959 = 100	58.90	—	55.81	—	77.45	—

Iz analize delavnikov rudnika Trbovlje je razvidno, da je ta blizu optimalnega rezultata, če upoštevamo, da obstojajo v rudarstvu meje, ko se ne da več znižati deleža žive delovne sile, postavljenega znatno višje kot v ostali industriji. To dejstvo pa odkriva drug problem, če hočete tudi napako, ki jo, čeprav verjetno že malo pozno, počasi tudi priznavamo.

Narščanje storilnosti na rudniku Trbovlje je zaprto in bo kmalu docela omejeno z omejeno proizvodnjo. Nadaljno rast storitev bo v bližnji bodočnosti omogočila le še povečana proizvodnja, ki jo bo treba doseči z večjim številom delavnikov na odkopih. Povečano število teh delavnikov bi bilo upravičeno tudi ob eventualnem vzporednem zvišanju staleža. Vsa ozka grla v proizvodnji rešujemo z vlaga-

nji sredstev za izboljšanje oz. odpravo teh. Tako bo prej ali slej nujno, da bomo »investirali« sredstva tudi v osebne dohodke v delavnike na odkopih. Če bomo vlagali smotrno se nam bo vlaganje bogato obrestovalo. Že leta 1966 smo tak predlog s podrobnimi in takimi utemeljitvami zagovarjali, a na žalost nekaterim ta problem le še ni bil tako na dlani kot sedaj. Rudnik Trbovlje sem obravnaval iz že navedenih razlogov, s tem pa ni rečeno, da tega problema ni v Hrastniku in Zagorju. Moje osebno mnenje, ki izhaja iz navedenih ugotovitev, je še vedno isto, namreč, da je potrebno povečati interes do dela na odkopih, ki mora temeljito popraviti notranjo strukturo delavnikov v korist odkopnih in omogočiti tudi višjo proizvodnjo. V komerciali pravijo, da s planirano pro-

izvodnjo nismo zadostili povpraševanju na trgu, tehniki pa zagotavljajo, da razen odkopnih delavnikov, tehnične proizvodne zmogljivosti v jamah niso izkoriščene.

Ugotovljena dejstva naj ne bi bila samo napotki k razmišljanju, kako doseči izpolnjevanje gospodarskega načrta za prihodnje leto, temveč se dajo s pridom uporabiti tudi kot realni smerokaz za bodoče investicije. Ne le to. Ugotovljena dejstva bomo morali upoštevati pri določanju realnih osnov za sestavo plana in realnih osnov za določanje normativov za obračun po enotah. Ugotovljene razlike med enotami so dovolj objektivni razlog, zaradi katerega je pričakovati v nekatereh enotah počasnejšo rast storilnosti kot v drugih enotah, kar pa v tem primeru ne sme zavirati vzporedne rasti osebnih dohodkov.

Z nadaljnjim razvijanjem misli o problematiki gospodarjenja bi se nam odkrivali vedno novi in novi problemi in zato za razprave o gospodarjenju nikoli ne zmanjka gradiva. Upam, da je s prikazano problematiko podanega dovolj aktualnega gradiva za razmišljanje do dokončnega sprejetja delovnega in finančnega načrta za leto 1970, kakor tudi za razmišljanje o osnovah srednjeročnega programa razvoja za razdobje 1971—1975.

Vilko Kovač

Delo samoupravnih organov

Osrednji delavski svet in upravni odbor našega podjetja sta imela v zadnjem razdobju vrsto sej in zasedanj. Na njih sta razpravljala in

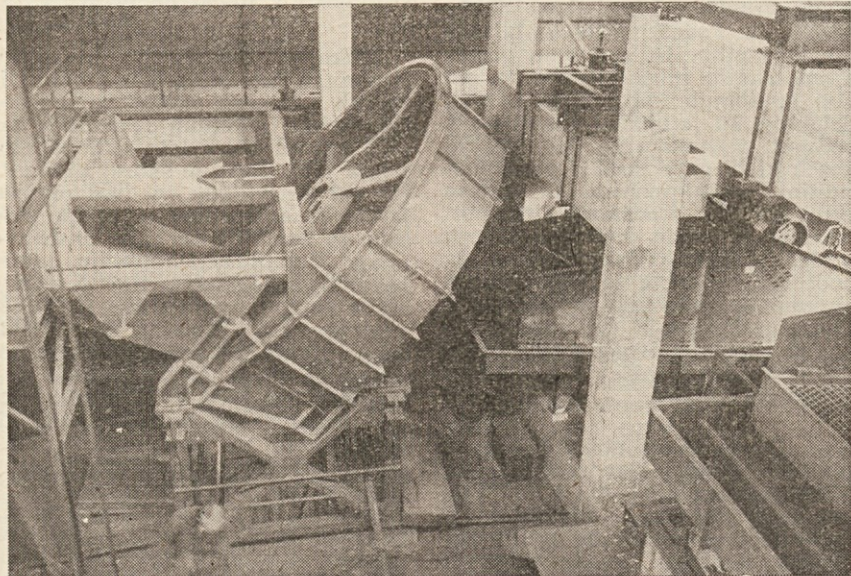
sklepala o naslednjih zadevah:

1) Na 10. seji upravnega odbora, dne 13. oktobra 1969:

— ugodno je rešil dve vlogi, eno

zavrnil,

- pripravil je predlog za sklepanje na zasedanju osrednjega delavskega sveta o odobritvi posojila za modernizacijo železnic,
- trinajstim prosilcem je odobril sredstva za šolanje v izvenvelovnem času, nekaterim od teh pa je odobril štipendijsko pomoč za šolanje na srednjih šolah,
- pripravil je predlog za dopolnitev čl. 69 pravilnika o delovnih razmerjih,
- pripravil je predlog za odobritev zvišanja štipendij za šolanje na srednjih, višjih in visokih šolah,
- odobril je prispevek našega podjetja v višini 2.000,00 din za izgradnjo obalne ceste od mesta Raba do našega počitniškega naselja na otoku Rabu,
- soglašal je s poročilom o doseganju proizvodnje in proizvodnih rezultatov v devetmesečnem obdobju,
- potrdil je poročilo o izpolnjevanju finančnega plana za leto 1969 ter hkrati določil, da morajo vse delovne enote ponovno izdelovati mesečne analize o doseženih proizvodnih stroških,
- potrdil je poročilo o zasedbi de-

Montaža separatorja drewboy in vibracijskih sit na težkotekočinski separaciji v Trbovljah — november 1969

Foto: Milan Cerinšek

lovnih mest kovinarjev in električarjev po posameznih delovnih enotah;

2) Na 11. seji upravnega odbora,

dne 24. oktobra 1969:

- ugodno je rešil tri vloge, dve je zavrnil, dve pa je sprejel na zna-
nje,
- odobril je službeno potovanje Borisu Dolancu, dipl. inž. rud. in Ivanu Zupancu iz OSRD v Düsseldorf-ZRN, zaradi pregleda finančnega poslovanja pri firmi Deilmann, v zvezi z deli v Boru,
- Cvetu Majdiču, dipl. inž. rud., direktorju rudnika Trbovlje, je odobril enomesečno strokovno izpopolnjevanje v Franciji,
- imenoval je komisije za popis osnovnih sredstev, sredstev skupne porabe in drobnega inventarja v uporabi ter komisije za popis blaga in sredstev,
- soglašal je s stališči komisije za pripravo osnutka nove organizacije samoupravljanja pri ZP-T, z dvema manjšima dopolnitvama,
- potrdil je finančni obračun in delitev dohodka za razdobje od 1. 1. do 30. 9. 1969 za vse dejavnosti ZP-T,
- potrdil je osnove primerjalnega obračuna o doseganju in delitvi dohodka po delovnih enotah v skladu s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov,
- potrdil je poročilo o analizi nedeljskega in nadurnega dela za devetmesečno razdobje 1969 s tem, da separacija naknadno pojasni vzroke odstopanja glede na postavljene normative za nedeljsko in nadurno delo;

3) Na 23. zasedanju osrednjega delavskega sveta, dne 4. novembra 1969:

- potrdil je novo organizacijo samoupravnih organov pri ZP-T s spremembami in dopolnitvami, ki jih je predlagal upravni odbor; sprejeta oblika samoupravljanja bo zajeta v novem statutu podjetja,
- soglašal je z načelnimi stališči poslovne politike podjetja za leto 1970, tako v pogledu proizvodnje kot tudi izkoriščanju kapacitet, povečanju storilnosti, dohodkov in osebnih dohodkov, politiki uporabe amortizacijskih sredstev, izboljšanju likvidnosti, uveljavljanju dohodka po delovnih enotah, uvedbi rizičnega sklada podjetja, zviševanju strokovnega in splošnega nivoja zaposlenih ter drugih zadevah,
- odobril je dopolnitev čl. 69 pravilnika o delovnih razmerjih,
- Združenemu železniškemu transportnemu podjetju Ljubljana je odobril vpis posojila v višini 60.000,00 din za modernizacijo železnic. Podjetje bo vplačalo ta znesek do začetka junija 1970 v treh obrokih,
- odobril je novo višino štipendij za šolanje v srednjih, višjih in visokih šolah. Štipendisti, kate-

rim samoupravni organi odobre izplačevanje štipendij, prejema-
jo:

- a) za šolanje v srednjih šolah: v I. in II. letniku 280,00 din, v III. in IV. letniku 300,00 din
- b) za študij na višjih in visokih šolah: v I. in II. letniku 370,00 din, v III. in IV. letniku pa 400,00 din.

Nove štipendije veljajo za dija-ke v srednjih šolah od 1. septem-
bra 1969, za študente na višjih in visokih šolah pa od 1. okto-
bra 1969 dalje,

- odobril je 34.400,00 din sredstev za preventivno cepljenje članov delovne skupnosti v letošnjem letu,
- potrdil je nov pravilnik o varstvu pri delu za delovišča RSC pri ZP-T,
- odobril je za čas od 1. novembra do 31. decembra 1969 nove cene obrokov hrane v menzah ZP in toplim malicam, ki jih pripravljajo rudniške menze za nekatere delovne enote; hkrati je odločil, da od 1. januarja 1970 dalje domske skupnosti, ki delujejo pri posameznih menzah oziroma samskih domovih, samostojno določajo cene za obroke hrane v menzah v odvisnosti od nabavne vrednosti, pri čemer prevzamejo rudniki oziroma delovne enote za abonente iz vrst članov delovne skupnosti 50 % režijskih stroškov menz,
- odobril je 30.000,00 din kot pomoč prebivalstvu Banja Luke, ki je bilo ob zadnjem potresu hudo prizadeto,
- sklenil je, da bodo jamski obrati obratovali na nedeljo 9. novembra in sicer zaradi zelo velikih potreb in povpraševanja po premogu ter zaradi izpolnjevanja pogodbenih obveznosti do kupcev;

4) Na 12. seji upravnega odbora, dne 20. novembra 1969:

- na znanje je sprejel pojasnilo separacije zaradi prekoračevanja normativov, postavljenih za nedeljsko in nadurno delo,
- štiri vloge je rešil ugodno, štiri je zavrnil, štiri pa je vzel na zna-
nje,
- odobril je prispevek 3.000,00 din kot participacijo našega podjetja pri postavitvi reklamne table na športnem stadionu Sutjeska v Nikšiću zaradi sodelovanja našega obrata za specialna rudarska dela pri večjih rudarskih delih na tem območju,
- soglašal je s predlogom za izenačenje cen za motorna vozila, ki so vključena v avtopark Trbovlje in Zagorje,
- pripravil je predlog za sklepanje na zasedanju osrednjega delavskega sveta za spremembo pravilnika o zaposlovanju delavcev na gradbišču Kherzet Youssef v Alžiriji,
- odobril je izplačilo denarne nagrade v znesku po 100,00 din ter

izročitev umetniško izdelanega pismenega priznanja vsem tistim članom delovne skupnosti, ki so šli v pokoj v času od 16. maja do 15. novembra 1969,

- odobril je prodajo sedmih nedokončanih garaž pri bloku RB-1 v Zagorju pod določenimi pogoji,
- odobril je službeno potovanje tovarišem iz separacije (Kantužar Rado, Bebar Ivan, Murn Anton, Zaletel Drago, Vrabčič Alojz in Mirku Makar, dipl. inž. rud.) v Avstrijo k firmi Lakog zaradi demontaže nekaterih separacijskih naprav za potrebe naše separacije,
- potrdil je finančni obračun in delitev dohodka za razdobje od januar-oktober 1969 za vse dejavnosti v podjetju,
- načelno je soglašal z osnovami proizvodnega programa za leto 1970. Prav tako je soglašal tudi s stališči prodajne politike v letu 1970, ter s tem v zvezi pooblastil komercialni sektor, da vodi poslovne odnose s kupci premo-
ga v skladu z zahtevami komer-
cialne prožnosti in doseganja čim ugodnejšega finančnega rezulta-
ta,
- potrdil je poročilo o delu samoupravnih organov delovnih enot in s tem v zvezi sprejel nekatere skelepe za izboljšanje dela teh organov.

5) Na 24. zasedanju osrednjega delavskega sveta, dne 5. decembra 1969:

- Potrdil je finančni obračun in delitev dohodka za razdobje ja-
nuar-oktober 1969 za vse dejav-
nosti podjetja,
- potrdil je proizvodni program za leto 1970,
- potrdil je poročilo o poteku izva-
janja investicijskih del, investi-
cijskih velikih popravil ter razi-
skav rudnih rezerv v letošnjem letu. Soglašal je s poročilom o koriščenju sredstev po programu uporabe amortizacije,
- potrdil je spremembo 5. poglav-
ja v 19. členu zadnji odstavek, pravilnika o zaposlovanju delav-
cev na gradbišču OSRD Kherzet Youssef v Alžiriji; po tej spre-
membi bodo dobili upravičenci devizni del izplačan v višini 100 % od ustvarjenega osebnega do-
hodka po opravljenem delu za 28 delavnikov mesečno,
- potrdil je uskladitev cen za pre-
voze z motornimi vozili avtopar-
kov Trbovlje in Zagorje za po-
trebe podjetja in tuje naročnike,
- s posebnim sklepom je zaradi zmanjšane vpisa vajencev v RSC sklenil, da se zmanjša šte-
vilo zaposlenih na delovnem me-
stu »zunanji instruktor« RSC Za-
gorje od 5 na 2,
- na predlog delovnih enot in ko-
misije za promet z osnovnimi sredstvi je odobril izločitev ne-
katerih dotrajanih osnovnih sred-
stev,

- odobril je na podlagi zakonskih določil prenos osnovnih sredstev do vrednosti 1.000,00 din na inventar,
- odobril je novo besedilo čl. 137 pravilnika o delovnih razmerjih, ki se nanaša na koriščenje letnega dopusta udeležencem NOB,
- odobril je sredstva za novoletno obdaritev otrok članov delovne

- skupnosti ter za obdaritev članov delovne skupnosti; hkrati je določil tudi način organizacije obdaritve,
- določil je, da bo podjetje v decembru obratovalo na jamskih obratih dne 7. in 21. decembra ter da bo podjetje obratovalo na nedeljo, 28. decembra popolnoma normalno v vseh delovnih e-

notah in na vseh tretjinah in sicer v nadomestilo za 31. december, ko bo dela prost dan. Ta dan bo obložena le jutranja tretjina na jamskih obratih. Prosta dneva bosta 1. in 2. januar 1970, medtem ko bo podjetje 3. januarja 1970 obratovalo popolnoma normalno.

Tine Lenarčič

Doseganje in uporaba amortizacijskih sredstev v letu 1969

V 4. številki glasila Srečno smo v članku, ki govori o doseganju in porabi amortizacije v prvem polletju 1969, napovedali, da se bo trošenje teh sredstev v drugi polovici leta povečalo. To se je zgodilo, saj smo v razdobju od 1. januarja do 30. septembra 1969 porabili več amortizacijskih sredstev, kot smo jih pa dosegli. Razliko smo pokrili iz prihranka amortizacije preteklih let. Takrat smo amortizacijska sredstva zavestno hranili za predvidena

investicijska in sanacijska dela, ki jih sedaj izvajamo.

V vseh proizvodnih dejavnostih smo v obravnavanem razdobju dosegli 13,4 milijonov din amortizacije, porabili pa smo jo skupno 16,3 milijonov din, torej 2,9 milijonov din več. Kot že omenjeno, je razlika pokrita iz prihranka, delno pa tudi iz izkupička za prodana osnovna sredstva, ki znaša v tem letu 0,6 milijonov din.

Od porabljene amortizacije odpade:

— na redno zamenjavo osnovnih sredstev	9,1 milij. din
— na lastno udeležbo pri sanacijskem posojilu	1,2 milij. din
— na odplačilo anuitet	1,7 milij. din
Skupaj	12,0 milij. din
— razlika izplačana za še neobračunane investicije:	
vskladiščena oprema	0,3 milij. din
izločena lastna udeležba	2,0 milij. din
izločeno za event. podražitev	1,4 milij. din
avansi dobaviteljem	0,6 milij. din
Skupaj	4,3 milij. din
Celokupno	16,3 milij. din

Delovne enote so dosegale in črpale amortizacijska sredstva takole:

Rudnik Hrastnik

doseženo	3.260,000 din
porabljeno:	
— redna zamenjava	2.068,000
— sanacija	186,000
— anuitete	330,000
manj porabljeno	2.584,000 din
	676,000 din

Rudnik Trbovlje

doseženo	2.684,000 din
porabljeno:	
— redna zamenjava	733,000
— sanacija	40,000
— anuitete	265,000
manj porabljeno	1.038,000 din
	1.646,000 din

Rudnik Zagorje

doseženo	3.950,000 din
porabljeno:	
— redna zamenjava	3.633,000
— anuitete	1.112,000
več porabljeno	4.745,000 din
	795,000 din

Separacija

doseženo	2.104,000 din
porabljeno:	
— redna zamenjava	906,000
— sanacija	922,000
manj porabljeno	1.828,000 din
	276,000 din

Sel sem naprej v mesto, mesto pa čisto prazno, kaj za vraga pa imajo spet pravim. Potem pa le najdem za nekim zidom možakarja. Ta mi je povedal, da je iz mestne klavnice ušel čez tono težki bik in razsaja po ulicah. »Prava figa« pravim in grem naprej. Ali glej vraga, že za prvim ovinkom zagledam bika, kako z rogovi sesiplje neko izložbo. To mi je bilo pa dovolj. Skočim k njemu, ga primem za roge, mu zasuknem glavo, in hajdi, greva nazaj v klavnico. Veste kako so bili mesarji veseli, pa tudi celo mesto se je oddahnilo. Mesarji so mi podarili lep kos salame za malico, mesto mi je dalo karto za brezplačno vožnjo na tramvaju do Puntigama, kjer kuhajo pivo, tam pa cel vrček piva zastonj. Kaj se ni izplačalo?

— o —

Na Kozlovi gori je vsako leto zapadlo ogromno snega. Zato tudi niso mogli pozimi v takem snegu pokopavati mrličev, če je kdo slučajno umrl na kaki samotni gorski kmetiji. Toda zgodilo se je, da je pri Smrčalu umrl stari oče v najhujši zimi, ko je bilo največ snega. V dolino se ni dalo, zato so starega očeta spravili v staro skrinjo, ki je bila najbolj podobna krsti in jo spravili na podstrešje, da počaka v miru, dokler sneg ne skopni in bo pot priprava za spravilo in pokop. In res se je to po naravni zakonitosti zgodilo tamle nekje v maju. Starega očeta so po lepi stari navadi spravili v stari skrinji na oddaljeno farno pokopališče, ga pokopali in na sedmini zapili. Drugi dan po pogrebu je poslala gospodinja svojega najstarejšega sina na podstrešje, naj prinese pehar suhih hrušk za zajtrk. Ta pa je kmalu ves prestrašen pritekel nazaj in zavpil: »Mama, v skrinji leži namesto suhih hrušk neki stric!« »Ojej,« je dejala gospodinja, kaj bo pa zdaj, namesto starega očeta smo pokopali suhe hruške.

Strojna in elektro delavnica-Trbovlje

doseženo	145.000 din
porabljen — za redno zamenjavo	85.000 din
manj porabljen	60.000 din

Druge enote v osnovni dejavnosti

doseženo	
— žaga	39.000
— laboratorij	14.000
— upravno-prodajna režija	157.000
— prejete najemnine	88.000
porabljen	298.000 din
— žaga	11.000
— upravno-prodajna režija	104.000
manj porabljen	115.000 din
	183.000 din

Obrat za specialna rudarska dela

doseženo	321.000 din
porabljen	542.000 din
več porabljen	2221.000 din

GRAMAT

doseženo	243.000 din
porabljen	1.000 din
manj porabljen	242.000 din

Avtopark

doseženo	376.000 din
porabljen	1.054.000 din
več porabljen	678.000 din

V zadnjem trimesečju t. l. se bo črpanje amortizacije precej povečalo, ker bodo zapadli v plačilo obračuni za razna investicijska dela (prestavitve potoka Kotredežca, dokončanje gradbenih objektov na opekarni itd.), ki jih financiramo iz amortizacije.

Rudarski šolski center, menze in počitniški domovi formirajo lastno amortizacijo. Trošijo jo v okviru razpoložljivih sredstev in po vsakokratnem sklepu samoupravnih organov.

Roman Turnšek

Ko je prišel Boštjan zvečer iz šilta je našel ženo sedečo na štedilniku. »In kje je večerja?« je vprašal. »Jo že grejem«, je odgovorila. »Hvala, sem že večerjal«, odvrne mož.

— o —

Konkurenčnost drugih goriv napram premogu

Premog kot klasični vir toplotne energije, uvrščamo po splošnem namenu porabe v glavnem v dve osnovni skupini:

- kot vir toplotne energije, ki se uporablja v industriji neposredno v tehnološkem postopku,
- kot vir toplotne energije, ki se uporablja v industriji in gospodinjstvih za ogrevanje.

Odvisno od namena uporabe, nastopa večja ali manjša konkurenčnost drugih goriv napram premogu.

Med osnovne konkurente premoga lahko načeloma prištevamo električno energijo, plin in kurilno olje, pri čemer pa je konkurenčnost teh virov energije odvisna od namena uporabe.

Električno energijo lahko šteje mo med najmanj resne konkurente, ker je za pridobivanje toplotne energije v razmerju s premogom predraga in zato v industriji, kakor tudi v gospodinjstvih ne predstavlja večjega konkurenta. To še zato, ker se v kratkem predvideva občutna podražitev električne energije.

Med resnejše konkurente prištevamo plin, še bolj pa kurilna olja, ki že sedaj, posebno v perspektivi, pridobivata vse večji pomen.

Uporaba plina v industriji je šele v razvoju in trenutno še ne more resno ogroziti premoga. Preusmeritev na ta energetske vir je namreč vezana na sorazmerno visoke investicije in to predvsem v reševanju transporta do mesta potrošnje.

V gospodinjstvih pridobiva plin skupno z elektriko vse večji pomen

kot kurilno sredstvo za kuho, sorazmerno manj pa kot sredstvo za ogrevanje. Sodobni plinski štedilniki vse bolj prodirajo v gospodinjstva in na tem področju z dokajšnjo mero izpodrivajo premog. Zato lahko računamo, da bo plin skupno z elektriko pridobival vedno večjo uporabnost v gospodinjstvih za kuho in da bo poraba premoga v te namene vedno bolj upadala. Vzporedno z naraščanjem osebnega standarda bo potekala tudi zamenjava premoga v tej skupini osebne potrošnje. Konkurenčnost je kljub višji ceni toplotne energije zaradi drugih prednosti tu torej očitna, vendar je pri tem pozitivno samo to, da je obseg uporabe premoga na tem področju sorazmerno majhen in zato bistveno ne more vplivati na plasman.

Trenutno in tudi v bližnji prihodnosti nastopajo kot največji konkurenti premoga kurilna olja. Ekspanzijo kurilnih olj zasledimo predvsem v industriji, deloma pa tudi v široki potrošnji. Kljub fiskalnim obremenitvam (prometni davek in obdavčitev novih investicij) kurilna olja vse bolj prodirajo in večajo obseg potrošnje. Tako se je v letošnjem letu napram lani potrošnja kurilnih olj povečala za okoli 9%.

V industriji imajo kurilna olja določeno prednost in to predvsem tam, kjer to zahteva sodobna tehnologija. Torej kljub nižji ceni premoga lahko z zanesljivostjo pričakujemo preusmeritev v nekaterih gospodarskih panogah, kot je to

gradbena industrija, gumarska industrija, tekstilna industrija, kemična industrija itd.

Za primerjavo cene kurilnega olja in premoga računamo stroške enega in drugega goriva franko Trbovlje.

Cena srednje težkega kurilnega olja stane franko Trbovlje 0,37 din za kg. Kalorična vrednost je 9500 kcal.

Nabavna cena olja po kalorični vrednosti je:

$$370 : 9500 = 0,03894 \text{ din/kcal.}$$

Primerjava nabavne cene olja in premoga (zdrob):

— cena kurilnega olja
0,03894 din/kcal indeks 100

— premog zdrob (Zagorje)
0,02464 din/kcal indeks 63,3

Logični zaključek te primerjave je nižja cena premoga za 36,7% torej več kot za 1/3.

Za realnejšo oceno moramo upoštevati toplotni izkoristek enega in drugega goriva. Računamo, da ima kurilno olje 80% toplotni izkoristek, premog pa samo 60%.

— kurilno olje
(0,03894:80) x 100 = 0,0487 din/kcal—
indeks 100

— premog
(0,02464:60) x 100 = 0,0411 din/kcal—
indeks 84,4

V tem primeru se konkurenčnost premoga zmanjša, vendar je še vedno koristna energija za okoli 15% cenejša. Če pa pri tem upoštevamo še ostale stroške manipulacije itd., se konkurenčnost premoga bistveno zmanjšuje.

Iz tega sledi zaključek, da so kurilna olja v industriji resen konkurent premog.

V široki potrošnji je stanje nekoliko drugačno in lahko računamo, da se bo premog še vedno nekaj časa obdržal na tem tržišču, dasiravno sta tudi plin in kurilno olje našla že široko mrežo uporabnikov. S prodorom trajno žarnih peči za ogrevanje in izboljšanih štedilnikov, je premog zopet pridobil na veljavi, ponekod celo izriva iz tržišča plinske in oljne peči. Doslej je bilo prodanih na področju Slovenije cca 18.000 trajno žarnih peči

in okoli 6.000 trajno žarnih štedilnikov. Ob predpostavki, da vsak koristnik porabi 3 tone premoga na leto, pomeni to zanesljiv plasman 72.000 ton premoga. Ker so trajno žarne peči zelo iskan artikel, lahko računamo na vse večjo porabo premoga na tem področju. V ilustracijo lahko še navedemo, da je po analizi cene goriv v gospodinjstvu avtorja Jan Jožeta premog, ki se uporablja v trajno žarnih pečeh, še vedno najcenejše gorivo (Ljubljanski dnevnik, 15. 10. 1969).

Izraženo v indeksih je cena koristne energije posameznih goriv

naslednja:

— premog	trajno žarna peč	100
	lončena peč	140
— drva	končena peč	265
— plin	plinska peč	220
	butan	
— kurilno olje	oljna peč	125
— elektrika	električna peč	220

Premog bo torej v gospodinjstvih in ostali široki potrošnji še vedno ceneno gorivo, ki zaradi določenih prednosti (riziko nabave, enostavna manipulacija, skladiščenje itd.) nima v kurilnem olju resnejšega konkurenta.

Janko Lapornik, oec.

Vzroki pogostih nezgod pri našem podjetju

Iz letnega poročila službe varstva pri delu za leto 1968 je bilo razvidno, da je število nezgod sicer v stalnem upadanju, da se pa resnost teh nezgod veča in hkrati s tem tudi nadomestila za osebne dohodke poškodovanih in bolanih. Ta so v letu 1968 znašala že 339.498.900 SD.

Če opravičujemo povečanje resnosti nezgod s podaljševanjem zdravljenja, s čemer skušajo zmanjšati invalidnost kot posledico poškodb in ugotavljajo, da so povečani izostanki v sorazmerju s porastom osebnih dohodkov, ne moremo opravičiti tistega dela izdatkov in izgub delovnih dni, ki jih povzročajo že dolga leta ponavljajoče se nezgode. Po temeljnem zakonu o varstvu pri delu imamo namreč pravice in obveznosti, da z ukrepi preprečujemo in odpravljamo vzroke poškodb in zdravstvenih okvar ter s tem ustvarjamo varne delovne pogoje. Stalno ponavljanje istih nezgod pa dokazuje pomanjkljivo ukrepanje, kakor tudi nedosledno izvajanje ukrepov.

Iz izkušenj lahko trdimo, da je vzrok takega odnosa in ravnanja iskati predvsem v človekovi naravi in elementarnem odnosu do stvarjalnega dela. Vsa dogajanja, ki jih človek z razumom ne dojema ali ne more dojeti, kaj rad pripisuje višjim silam in slučajem. S tem ostaja večinoma vsak vzrok dogodka nepojasnjen in je potem takem tudi ukrepanje nemogoče. Pri uvajanju modernih metod in z uporabo varnejših naprav, kakor tudi splošnega znanstvenega napredka, je pojem višje sile že zelo redek, slučaj pa v rudarski praksi še pogosto nastopa predvsem tam, kjer čas ali pa pogoji ne dopuščajo temeljitega študija. Mnogo večji vpliv na opuščanje varnostnih ukrepov je v sami človekovi naravi, ko v iskanju čim krajšega časa za opravilo nekega dela išče najenostavnejše oblike in se pogojem dela skuša tudi prilagoditi. V dokaj različnih pogojih in vrstah dela pa to prilagajanje odpove in v teh primerih govorimo o nasprotnosti, nepredvidnosti, o nepravilnem načinu dela in tako dalje, kar pa so glavni vzroki nezgod, ki so se pripetile zadnja leta. Tako so zavoljo nespretnosti ali nepravilnega načina dela vse poškodbe na prstih pri spenjanju vozičkov, pri spravlilu podporja in ostalih predmetov, vse usekanine pri tesarbi, zaradi nepredvidnosti vsi izpahi in lomi nog pri hoji na delovnem prostoru, zaradi nepravilnega dela (in mogoče tudi slučaja?), vse poškodbe zaradi padca premoga in jalovine iz stropa in sten.

Nasteli smo vse vrste poškodb, s katerimi se že dolga leta srečujemo in katere zavzemajo kar 50% vseh nezgod v podjetju. Te smo zmogni in tudi dolžni odpraviti, ker ne izvirajo kot posledica delovnih pogojev, katerih ne moremo spremeniti, temveč iz zmotnega obravnavanja slučajev in opuščanja izvedb delovnih priprav, prostorov in načina dela v obliki, katera je bila strokovno določena za dosego varnih pogojev dela.

Za boljše razumevanje navajamo nekaj stvarnih primerov:

- 1) kopač T. A. je šel po progi, se spotaknil ob les in omahnil. Pri tem si je poškodoval prstanec desne roke. Kot vzrok nezgode smo določili — nepredvidnost;
- 2) kopaču U. I. je pri nameščanju stropnikov popustila vpenjalna naprava, zato mu je stropnik padel na hrbet. Nezgodi smo pripisali osebno nepredvidnost;
- 3) tov. Š. L. je pri spenjanju vozičkov utrpel poškodbo na palcu desne roke. Delal je nepravilno;
- 4) kopaču T. T. je pri izdelavi stropa padla glinasta plast na levo nogo — osebna nepredvidnost, itd.

Nastete nezgode smo pripisali posledicam nepredvidnosti ali nepravilnemu delu, torej osebi, ki je to delo opravljala. Dejansko pa tu obstoja globlji vzrok in sicer:

- 1) pohodna pot v progi mora biti čista in prosta (predpisi in na-

vodila),

- 2) mehanizirano orodje je treba pregledovati. Pokvarjeno ali neprimerno orodje ni dovoljeno uporabljati (predpisi in navodila),
- 3) vozičke je možno spenjati le s kavljem, z roko pa le v mirujočem stanju (navodila),
- 4) pri izdelavi stropa se mora kopač postaviti na varno-podgrajeno mesto (navodila).

V vseh štirih primerih, ki so karakteristični, je bil neposreden vzrok nezgode delovni pogoj, posredno pa osebni faktor, ker kljub predpisom in navodilom niso bili ustvarjeni »varni« delovni pogoji.

Vzrok, da delo ne teče vedno v varnih delovnih pogojih, smo že navedeli. Če bi kdo podvomil, da osebni faktor oziroma človek, ki naj ustvarja varne delovne pogoje, le ni vedno krivec vseh nezgod, potem odgovor popravljamo. Kriva je naša mentaliteta, ki pogosto ne upošteva, da so urejeno varstvo in urejeni delovni pogoji osnova in sestavni del racionalne organizacije dela.

Emil Kohne, dipl. inž. rud.

Zgodilo se je v stari Jugoslaviji. Na obisk v Trbovlje je prišel ban Dravske banovine dr. Marko Natlačen.

Seveda so bili po vsej dolini postavljeni slavoloki, kot se za tako priliko spodobi. Vmes med temi slavoloki pa se je ponoči znašel še eden, ki ga organizatorji obiska niso predvideli. Kdo ga je postavil, ni vedel nihče.

Toda odstranjen je bil preden se je ban pripeljal s svojim spremstvom. In kaj je pisalo na tem slavoloku?

Bog te živi Marko,
Tebi sije sonce žarko —
Ti si vseh dobrot Natlačen,
mi rudarji smo pa lačen.
Milan Kovač

ODKOPNE METODE V ZASAVSKIH PREMGOVNIKIH

Na območju rudnikov v Zasavju eksploatiramo rjavi premog terciarne starosti. Premogov sloj je razvit v obliki sinklinale in se razteza v smeri vzhod-zahod, je pa mestoma erodiran zaradi postterciarnih gibanj, večkrat pretrgan in narinjen in ima zato sloj pogosto spremenjen položaj in lego.

Sloj premoga leži na talnini, ki jo tvorijo več ali manj plastične gline, katere so v srednjem delu sinklinale pomešane s premogom. Debelina teh plasti je zelo različna, največja pa je na območju rudnika Trbovlje in jih tu tudi eksploatirajo pod imenom talninski nižjekalorični oziroma kotlovni premog. Kalorična moč te vrste premoga je od 2500—3400 kcal/kg. Tudi na območju rudnika Zagorje - obrat Kotredež, so talninske plasti pomešane s skriljavim premogom, vendar te plasti črne talnine še niso dovolj raziskane zaradi možnosti njihove uporabe za kurjenje v termoelektrarni.

Neposredno nad premogovnim slojem se nahaja plast gorljivega črnega laporja, pomešanega s premogom, kar imenujemo črna krovina. Ta se razprostira na območju rudnika Hrastnik in ga doslej še nismo eksploatirali.

Podlago terciarnim sedimentom tvorijo triadni sedimenti in to v glavnem dolomiti in apnenci in mestoma pseudoziljski skladi neposredno pod produktivno formacijo. Na teh leže terciarni soteški skladi, ki jih deli premogov sloj v dva dela, talnino in krovino. Soteškim skladom sledijo plasti lapornate, morske gline-sivice, ki zaključuje oligocensko serijo sedimentov. Med oligocenom je razvit miocen z govškim horizontom, ki ga tvorijo peščenjaki z vložki litotamnijskega apnenca. Temu sledi laški horizont z litotamnijskim apnencem in laškim laporjem, nad njimi pa sarmatske plasti s prodi in s slabo zlepljenim peščenjakom. Debelina terciarnih plasti je največja na območju rudnika Zagorje, kjer znaša do 700 m, na ostalem eksploatacijskem območju pa je manjša.

Premogov sloj ima na območju rudnikov Trbovlje in Hrastnik povprečno debelino 24 m, na vzhodnem predelu v območju obrata Dol je ožji in ima debelino od 5 do 12 m, na zahodnem predelu v območju rudnika Zagorje pa varira debelina od 4 do 40 m, povprečno pa znaša 10 m.

V takih slojnih prilikah, v glavnem z relativno ozkimi in strmimi sloji, nepravilnih oblik ter dimenzij, je bil razvoj in uvajanje novejših odkopnih metod časovno zelo različen, zlasti še, ker je študijsko-razvojno delo izvajal vsak rudnik le za svoje področje.

Prvotna odkopna metoda je bila na vseh treh rudnikih prečna odkopna metoda. Odkopavanje v etažah je na rudniku Hrastnik sledilo od zgoraj navzdol s polnim ročnim zasipom oziroma v nekaterih primerih tudi z delnim rušenjem. Na rudniku Trbovlje je bil način etažnega odkopavanja od spodaj navzgor s polnim splavnim zasipom, na rudniku Zagorje pa delno od zgoraj navzdol z ročnim zasipom ali delno rušenjem oziroma od spodaj navzdol s polnim splavnim zasipom.

Verjetno je znano, da so slojne prilike najugodnejše na rudniku Trbovlje, zato so tudi tu začeli uvažati že pred drugo svetovno vojno širokočelno odkopno metodo, sprva brez transportne mehanizacije, nato pa transport s pomočjo strelsk.

Uvedba verižnih transporterjev namesto strelsk, posebno dvoverižnih, je k razvoju širokočelne odkopne metode znatno pripomogla. V celju, da bi široka čela v svojem dobivalnem ciklusu izpadla, je bil splavni zasip zamenjan s pnevmatičnim in še kasneje uveden polni zasip le v enem pasu, dočim sta bila ostala dva pasa le delno zasuta. V tem primeru je bila nujnost odkopavanje etaž od zgoraj navzdol. Naslednja faza razvoja odkopne metode je bila možna z uvedbo jeklenega podporja, t.j. odkopavanje z rušenjem stropa z delnim zasipom pod gorljivo krovino oziroma ostanki premoga v stropu. V bojazni, da bi bil zasipni material v stropu premalo plastičen in da bi povzročal z odkrušenjem, nehomogen in nevaren strop, je sledilo tlakovanje tal z jeklenimi trakovi in prekri-

mi mrežami. Nastopile so težave, ker je ta armatura povzročala ploskovna naleganja na podporje iz porušenega dela, na odkopnem pasu pa ponizanja v obliki vleganja. Prav tako je armatura povzročila ostro ločenje posameznih že odkopanih etaž in s tem omogočila oksidacijo črne krovine, delno nasute med mrežami posameznih etaž.

Pri odkopavanju ozkih slojev, kot je sloj na obratu Dol, ki ima debelino od 2—18 m, nam je izbira ustrezne odkopne metode povzročala posebne težave, saj je bil že s pripravljalno progo odkopan skoraj ves premog na etaži. Ker so tu montangeološki pogoji izredno ugodni, saj leži pri sicer zelo strmim sloju talnina v stropu, krovina pa se ruši v blokih, je bil izvršen poizkus podetažnega oziroma dvoetažnega odkopavanja, ki je izredno dobro uspel. Te izkušnje so bile kasneje prenešene tudi v ozke strme sloje rudnika Zagorje, na območju rudnikov Hrastnik in Trbovlje pa na eksploatacijo vseh slojev v vseh poljih, brez ozira na obliko in dimenzije. Uvedba te odkopne metode na rudniku Zagorje zaradi nujnega varovanja površinskih objektov in potoka Medije na obratu Kisovec ni možna, razen na obrobem delu pri odkopavanju severnega krila te kadunje. Prehod na to odkopno metodo pod potokom Kotredežico bo mogočen s prestavitvijo občinske ceste in izdelavo nove struge za potok Kotredežco, ki bo prekrit z gumijasto ponjavo. Oboje pa bo treba vzdrževati s stalnimi regulacijskimi deli z dosipavanjem in podsipavanjem gline oziroma separacijske jalovine. V vseh

Jekleno podporje STT na širokem čelu Zgornjega VII. polja na rudniku Trbovlje
Foto: inž. Tone Bregant

ostalih delih slojišča rudnika Zagorje bomo še nadalje morali uporabljati enoetažno odkopno metodo s spavalnim zasipom in sistem odkopavanja od spodaj navzgor. V zelo ozkih slojih rudnika Zagorje je uporabljena modifikacija podetažne odkopne metode, imenovane »dolgi steber«.

Naj na kratko opišem odkopne metode, ki so sedaj v uporabi na področju Zasavskih premogovnikov Trbovlje:

1) dvoetažna odkopna metoda - variantna RTH:

odkopna višina varira in se določa po lokalnih prilikah ter znaša 60—10 m;

odkopava se od meje proti presipnemu jašku, ki veže odkopno etažo s horizontom. Etaža je odprta z dvema progama. Dolžina širokočelne fronte varira od 30 do 120 m, odvisno od konfiguracije sloja. Odkop je po višini razdeljen na podkopni del z odkopno višino 3—3,2 m, nadkopni del pa z višino od 3—7 m. Širina pasu je 1,3—1,4 m, podpiranje jeklene frikcijske stojke STT dolžine 3,15 m in leseni stropniki dolžine 4 m, torej kombinirano podporje. Pridobivanje premoga z odstreljevanjem v pod- in nadkopnem delu. V zadnjem času uvajamo VT napajanje za rahljanje premoga v nadkopnem delu. Istočasnost posameznih faz dela je odvisna od dolžine širokočelne odkopne fronte. Skupni odkopni učinek od 8—13 ton/delavnik;

2) dvoetažna odkopna metoda - variantna RZ:

podobna je varianti na ETH, razlika pa je le v odkopni višini 6—8 m in v načinu podgrajevanja, ker se uporablja jeklena frikcijska stojka STT 3,15 m in jekleni stropniki dolžine 1,4 m. Uporablja se T sistem podgrajevanja. Razlika obstoja v fazi premeščanja transporterja. Na RTH je transporter na istem mestu, dokler ni končano pridobivanje iz podkopnega in nadkopnega dela, na RZ pa pridobivajo najprej iz nadkopnega dela, nato pa sledi pridobivanje iz podkopnega dela, zato sta odprta na RZ vedno le po dva pasova, dočim so na RTH do faze rušenja odprti trije pasovi. Skupni odkopni učinki znašajo od 8—10 ton/delavnik;

3) odkopna metoda »dolgi steber«:

to metodo uporabljajo kot že omenjeno na rudniku Zagorje za odkopavanje ozkih in strmih slojev pri višini etaže 6—23 m in debelini sloja od 4 do 16 m. Odkopavajo pa se tudi debelejši sloji slabše kvalitete ali pa predeli pod hidravličnim dolomitnim zasipom kot modifikacija prečnih odkopov s povečano višino v nadkopni del. Na meji odkopa naredijo nadkop do starega dela in s pomočjo odstreljevanja pridobivajo premog, nakar

odstopijo za 2 m in vrtajo venec vrtin v obliki pahljače in odstrelijo. Pri večjih odkopnih višinah po tem zalomu preidejo na ponovno odstreljevanje. Za pridobivanje premoga pri tej odkopni metodi iz nadkopnega dela nameravamo preiti na sistem etažnega polnjenja vrtin ob uporabi metanskih milisekundnih električnih vžigalnikov. Odstreljujejo na pokrite transporterje. Skupni odkopni učinek znaša pri odkopni višini 18 m cca 10,5 ton/delavnik; 4) širokočelna odkopna metoda s hidravličnim zasipom in kompletnim jeklenim podporjem: dolžina širokega čela znaša 10—80 m, odvisno od slojnih prilik. Višina etaže je 3,2 m. Sloj je po smeri razdeljen v odkopna polja ki se odkopavajo dvokrilno v smeri proti presipnemu jašku. Etaža je odprta z izvozno progom na višini etaže in dostavno progom etažo višje, to je na zasipu in ta je povezana navzgor z višjim horizontom. Čelo je podprto s kompletnim jeklenim podporjem, jeklenimi frikcijskimi stojkami STT 3,15 m in jeklenimi stropniki dolžine 2,8 m ter pomožnimi 1,4 m dolgimi stropniki. Zasipava se naenkrat dva pas ali 2,8 m. Premog odstreljujejo na pokriti transporter ali pa ga nakladajo z nakladalcem OAM tipa SL2. Skupni odkopni učinek je 5,70 ton/delavnik.

Pri navedenih odkopnih metodah nastopajo naslednje odkopne izgube:

dvoetažna odkopna metoda RTH	2—25 %
dvoetažna odkopna metoda RZ	10—25 %
odkopna metoda »dolgi steber«	10—60 %
širokočelna odkopna metoda s hidravličnim zasipom	—

Dvoetažne odkopne metode so nam omogočile znatno boljšo koncentracijo odkopov in povišanje odkopnih storitev. Procent odkopnih izgub pa nam narekuje iskanje čim bolj ugodne višine nadkopnega dela in hkrati hitrejše napredovanje odkopnih front, ki znaša sedaj

na rudniku Hrastnik	1,10 m/dan
na rudniku Trbovlje	0,50 m/dan
na rudniku Zagorje	0,73 m/dan

Ti počasni napredki odkopnih front povzročajo visoko neizkoriščenost odkopnega in progovnega podporja, transportne mehanizacije in povzročajo dodatna vzdrževalna dela, tako v progah kot na odkopni fronti ter otežkočajo delo ropanja podporja zaradi pojava pritiskov in ugrezanja stojk.

Analiza posameznih delovnih operacij nam pokaže, da je največja poraba delovnega časa v operaciji podpiranja in nakladanja. Posebno visoka je pri uporabi kombiniranega podporja, to je pri nameščanju

lesenega stropnega oporja, ki delno otežkoča tudi delo v operaciji rušenja zaradi ugrezanja stojk v lesene stropnike. Nujno je torej preiti tudi na odkopnih frontah RTH na kompletno jekleno podporje, za kar pa je treba ustvariti pogoje za čim bolj ravni strop in znižati tudi višino podkopnega dela. Nižja višina podkopnega dela bo omogočila znižanje procenta najzamudnejšega in najtežjega fizičnega dela, to je nakladanje premoga v transporterje. Opažanje odkopne fronte v nekompletnem premogu pa bomo morali izvesti namesto z lesenimi opaznimi stropniki, z jeklenimi vertikalno nameščenimi stropnicami.

Podpiranje na nižji odkopni fronti bi potekalo z jeklenimi frikcijskimi stojkami dolžine 2,5 m ter z jeklenimi stropnicami 1,4 m. Njihovo nameščanje bi bilo lažje zaradi nižje višine odkopa.

Prepričan sem, da bomo morali tudi pri ZP preiti na poizkus strojnega pridobivanja premoga, posebno v poljih nižjekaloričnega premoga, kjer so podane vse zahteve po širini in dolžini etaž za tak način pridobivanja. Z uvajanjem strojne dobivalne mehanizacije v naše jame bomo lahko dosegli še večjo koncentracijo proizvodnje in večjo storilnost, kar vse pogojuje večjo ekonomičnost pridobivanja premoga.

Nujnost uvedbe nižje odkopne višine na 2,5 m je pokazal že poizkus dobivanja premoga s skobličem, ki pa ni povsem uspel zaradi neustreznih stropov, mehkih in valovitih tal, nepopolne mehanizacije in nekonstantnih dolžin širokih čel.

V mesecu januarju 1970 bomo prešli na poizkusno uporabo samohodnega hidravličnega podporja tipa RIB-420. Dosedanja časovna opazovanja so pokazala, da je poleg nakladanja najzamudnejša operacija širokočelnih odkopov in da so prav ta dela mnogokrat ovira za ciklično napredovanje.

S poizkusi mehaniziranega podpiranja naj bi ugotovili:

- 1) funkcionalnost ščitnega hidravličnega samohodnega podporja tipa RIB-420,
- 2) možnost in uspešnost prečnega napredovanja podkopnega dela odkopne etaže in sicer
 - a) z ročnim odkopavanjem in nakladanjem premoga iz podkopnega in nadkopnega dela,
 - b) možnost nakladanja premoga podkopnega dela z nakladalno lopato Alpine tipa SL2, ki se uporablja za nakladanje v odkopnih poljih jame Kisovec,
 - c) uspešnost in potek zaruševanja nadkopnega premoga pri ščitni obliki podporja,
 - d) uspešnost parcialnega pridobivanja nadkopnega premoga pri ščitni obliki podporja,
 - e) možnost in uspešnost VTN sloja premoga z namenom, da bi olajšali pridobivanje premoga z nadkopnega in podkopnega dela,
 - f) ugotovitev optimalnih tehničnih in ekonomskih parametrov pri

- odkopavanju ozkih in strmih slojev z mehaniziranim podpiranjem — optimalna organizacija in ciklus,
- g) proučevanje možnosti uporabe hidravličnega podporja tipa RIB-420 za metodo z magaciniranjem premoga - proučevanje funkcionalnosti podporja,
- h) iskanje možnosti za rentabilno uporabo strojev za pridobivanje in nakladanje premoga iz nadkopnega in podkopnega dela.
- Že ta ciklus nam bo dal določene podatke oziroma napotke za nadaljnje odločitve glede uporabe sa-

mohodnega hidravličnega podporja. Ne bo pa to po vsej verjetnosti edini poizkus. Nujno se bomo morali odločiti še za poizkus z lažjimi izvedbami tega sistema podporja.

Zaradi vse hitrejšega odkopavanja naših etaž prehajamo vse hitreje v kadunje naših slojev, kar nam narekuje, da moramo pohiteti tudi z raziskavami in pripravi novih obzornih in etapnih prog ter presipnih jaškov. Dosedanji klasični načini izkopa, nakladanja, in permanizacije so prepočasni in zato tudi neučinkoviti. Nujno bomo mo-

rali preiti na poizkuse strojnega izkopavanja prog in uvesti panele kot sistem definitivnega podrejevanja, tako prog kot jaškov.

Pri programu nadaljnjih odpiralnih del bomo morali upoštevati kvaliteto posameznih slojev in njihovo eksploatabilnost ter lokacijo z ozirom na transport, pojave vode, plinov, pritiskov, površinskih objektov, možnosti površinskih plazov itd., kar vse pogojuje vrstni red njihove eksploatacije, kar je še posebno važno za področje rudnika Zagorje.

Jermol Adolf, dipl. inž. rud.

O DELU ZVEZNEGA POSLANCA

Zvezni poslanec tovariš Milan Kožuh, katerega mandat v zvezni skupščini pokriva tudi naše območje, redno obvešča uredništvo našega glasila o svojem delu oziroma nastopih in akcijah, ki jih je podvzel za reševanje posameznih problemov iz našega območja, kakor tudi za reševanje splošnih družbenih problemov. Zaradi omejenega prostora ne moremo vedno objaviti vsega gradiva, čeravno bi vsi to želeli, ker so objave v dnevnem časopisu zelo kratke ali pa jih sploh ni. Na seji gospodarskega zbora zvezne skupščine koncem oktobra t.l. je govoril o vzrokih nelikvidnosti in potrebnih ukrepih, dne 29. oktobra t.l. je poslal generalnemu sekretariatu predsednika republike maršala Tita pismo v zvezi s pogostimi okvarami novozgrajene termoelektrarne II, na zasedanju gospodarskega zbora zvezne skupščine, dne 11. novembra 1969 pa je ponovno govoril o posledicah zaradi nedoslednosti izvajanja gospodarske reforme ter o drugih problemih, ki se pojavljajo v zvezi z nelikvidnostjo.

Iz njegovih razprav povzemamo najvažnejša poglavja:

- 1) razprava v zvezni skupščini koncem oktobra 1969:
Predsedstvo zveze komunistov Jugoslavije je sklepalo na zadnji seji o perečih vprašanjih družbeno-ekonomskih odnosov ter v svojih sklepih še posebno zavzelo stališče do likvidnosti v gospodarstvu, njegovega položaja v delitvi družbenega proizvoda in opuščanja ostankov državnega kapitala. Zvezni skupščini bo za prvo prihodnjo sejo predloženo niz ukrepov, kateri naj bi s postopno ali pa takojšnjo veljavo pripomogli k izboljšanju stopnje likvidnosti in poslovnih odnosov, ki so dokaj zrahljani. Problem nelikvidnosti našega gospodarstva ima mnogotere in kompleksne vzroke. Vrsta teh vzrokov ima globlje vire in je vezana na funkcioniranje našega

sistema gospodarjenja. Ker gre za dolgoročna vprašanja funkcioniranja in razvoja našega gospodarstva morajo temeljiti ukrepi za njihovo reševanje na solidno in znanstveno analiziranih vzrokih pojavov, na katere vrsta gospodarstvenikov že dalje časa resno opozarja.

Sedanja razprava, ki zajema široko fronto prizadetih, daje ugodno možnost, da se opomni in poudari potrebo po tem, da moramo začeti odločneje odpravljati inicialne ekonomske činitelje, ki obstajajo v temelju kronične nelikvidnosti našega gospodarstva. Brez odločnih ukrepov v tej smeri bomo še nadalje soočeni s potrebo, da rešujemo težave, ki izhajajo iz nelikvidnosti z ukrepi, ki v bistvu pomenijo umetno vzdrževanje obstoječih pomanjkljivosti našega sistema gospodarjenja...

Stanje kaže kazalec s številom organizacij in stopnjo likvidnosti bank. Ukrepi, ki so zaenkrat predlagani, ponavljam nedokončni, se nanašajo na sedem skupin vprašanj:

- ukrepi s področja kreditno-monetarnega in kreditno bančnega sistema, ki imajo za namen:
- omogočiti večjo mobilnost vloženih sredstev,
- omogočiti množično uporabo menice kot instrumenta kredita in plačevanja,
- limitiranje možnosti za dajanje jamstev za investicije s strani poslovnih bank ter limitiranje možnosti kratkoročnega kreditiranja s strani bank tistih komitentov, ki pravočasno ne sprožijo postopka za inkasiranje neporavnanih terjatev, za katere obstoja izvršilni nalog. Prav tako je treba ukreniti, da bo reeskončna politika Narodne banke odvisna poleg drugega, tudi od bonitete meničnega portfelja poslovne banke, ki se je obrnila na Narodno banko za reeskont. Končno bo uvedena tudi obveznost dajanja udeležbe po potroš-

niških kreditih tudi v primeru, ko jih daje gospodarska organizacija iz lastnih sredstev, če uporablja istočasno tudi kratkoročne bančne kredite;

- ukrepi na področju stimuliranja plačevanja, s katerimi bi uvedli davčno stimulacijo občanov za vlaganje prostih sredstev v obveznice, ki jih izdajajo banke in druge delovne organizacije ter družbeno-politične skupnosti, da bi zbrale denarna sredstva za določene namene;
- ukrepi za ureditev investicij, ki bi imeli za namen natančneje določiti način za zagotavljanje sredstev ter čas izgradnje in dokončanja investicijskega objekta, omejitev izgradnje objektov za trg na stanovanjanje in stanovanjske hiše ter ustrezno kontrolo te izgradnje s strani Službe družbenega knjigovodstva, kot tudi nadaljnje ukrepe s tega področja, ki bi se nanašali na zagotovitev sredstev (obveznosti, da se morajo zagotoviti sredstva tudi za izločanja in prispevke, ki se plačujejo od investicijskih vlaganj; dokaz o zagotovitvi sredstev; obveznosti za sprožanje sodnega postopka za realizacijo bančnega jamstva; postopek Službe družbenega knjigovodstva v zvezi s sredstvi za investicije;
- ukrepi na področju deviznega poslovanja, ki bi vezali možnosti uvoza za pismeno izjavo uvoznika, da nima neporavnanih zapadlih obveznosti do dobaviteljev v državi, ki bi bile starejše kot dva meseca, ali za izjavo, da ima večje terjatve kot pa so dosepele obveznosti s pristavkom, da bi bila predvidena postopnost za uporabo tega ukrepa za proizvajalne organizacije;
- ukrepi na področju prisilne izterjatve terjatev, ki bi urejali vrstni red izplačila terjatev z namenom, da bo odpravljen dosednji privilegirani položaj družbeno političnih skupnosti in družbenih skladov glede izplačila njihovih dohodkov (z izjemo

davka, kjer je gospodarska organizacija le inkasant, kot so: prometni davek, cestnina, filmski prispevek od cene kino vstopnice in podobno);

- ukrepi za razbremenitev gospodarstva od fiktivnih vrednosti, ki se nanašajo na kritje razlike v cenah pri prodaji in odpisu zalog blaga in terjatev, kot tudi predlogi v zvezi z ugotavljanjem vrednosti osnovnih sredstev, ki predvidevajo občutne olajšave za podjetja, da se lahko oprostijo nefunkcionalnosti osnovnih sredstev, ki niso popolnoma amortizirana.

Razen predlaganih ukrepov, ki se nanašajo v glavnem na ureditev obnašanja gospodarskih subjektov, ne smemo izključiti tudi ukrepov neposrednih intervencij družbe za ureditev položaja posameznih panog dejavnosti, oziroma posameznih skupin gospodarskih organizacij, pri katerih se pojavlja vprašanje izgub v posebno zaostreni obliki in ki imajo, glede na relativen pomen v gospodarski dejavnosti države, tudi poseben pomen glede splošnega stanja likvidnosti. Podatki Službe družbenega knjigovodstva opozarjajo, da je omejen pojav nekritih izgub na sorazmerno majhen krog gospodarskih organizacij. Pri takšnem položaju je treba vzeti v poštev intervencije širših družbeno-političnih skupnosti tam, kjer ima, glede na obseg podjetja in število zaposlenih delavcev, sanacija takšnih organizacij širši družbeni pomen. Pri takšnih organizacijah se pogosto postavlja vprašanje prekvalificiranja sorazmerno velikega števila delavcev, kar se težko da uresničiti brez pomoči vse družbene skupnosti.

Pripominjam še, da proučuje Zvezni sekretariat za finance poleg vprašanj, ki so zajeta s tem gradivom, še:

- vpliv prehoda z inkasirane na fakturirano realizacijo na likvidnost gospodarskih organizacij,
- pomen rezervnih skladov gospodarskih organizacij,
- kreditiranje prodaje opreme doma in v tujini,
- pogoji za poslovanje z državnim kapitalom.

Jasno je, da samo ti ukrepi ne morejo razrešiti zamotanega stanja, ampak se mora z vso resnostjo pristopiti še k vrsti drugih, kot so: stalna obratna sredstva in njih gibanje skladno s porastom proizvodnje, ureditev kompleksa izvoza z ustrezno stimulacijo, vštevši vprašanje retencijske kvote z liberalnim razpolaganjem in podobno.

- 2) povzetek pisma generalnemu sekretariatu predsednika republike:

Delovni kolektiv termoelektrarne Trbovlje me je obvestil kot poslanca svoje volilne enote v gospodarskem zboru Zvezne skupščine o težkem stanju zaradi nedostatkov dobavljene opreme za termoelektrarno II. Oprema je bila dobavljena od

dobavitelja iz Poljske, ki je s svojo nekvalitetno opremo in neizpolnjevanjem pogodbe spravil kolektiv v izredno težak materialni in moralni položaj, kar je še posebej zaostreno s strani javnega tiska, ki ne poišče objektivne osnove za svoje poročanje. Ne samo, da se vseskozi zelo počasi odpravljajo napake, ki se pojavljajo pri opremi, še več, poljski dobavitelj odklanja plačilo povzročenih stroškov pri popravilih, posebej pa še vsega tistega, kar je povzročeno z dolgotrajnim izpadom proizvodnje. To pomeni, da danes nosi kolektiv vse posledice, ki sledijo slabi kvaliteti opreme in zakasnitvi izgradnje, čeprav je bila odločitev provincije opreme izven njegove moči.

Poljski dobavitelj se skriva za raznimi svojimi organi, sklicuje se na to, da nima pooblastil in se obnaša kot da ni dolžan odgovarjati za dobavljeno opremo ne po vprašanju kvalitete, rokov in škode, ki jo je in jo še povzroča.

Poleg tega nastopa precejšnja težava tudi z banko zaradi zapadlosti anuitet in pa nedokončane financiranja izgradnje, kjer še ni pokrito cca 600.000.000 SD, kar je obenem že davno zapadla terjatev izvajalcev.

Ne nazadnje želim opozoriti tudi na težko stanje tukajšnjih premogovnikov, ki so odprli nove ekipe in pripravili proizvodnjo za potrebe elektrarne, ki pa sedaj stoji in je pred temi delavci težak problem financiranja zalog, usmerjenih za uporabo v elektrarni.

V podkrepitev prednjega prilagam prepis zapisnika o ugotovitvah predstavnikov treh investorjev, ki imajo opremo enake provincije in katerenakup je bil odločen v enakem postopku (zapisniku tu ne citiramo).

Menim, da bi bilo potrebno energično opozoriti pristojne državne organe na Poljskem, kar pa kolektiv ne more, na resnost položaja, zaradi njihovega odnosa do izpolnitve pogodbe, na težave kolektiva in na to, da taki odnosi povzročajo nepopravljivo škodo pri nadaljnjih naročilih opreme iz Poljske za Poljake, ker bodo ti primeri prav gotovo negativno vplivali na odločitve kupcev opreme v Jugoslaviji. Prosim vas, da v primerni obliki informirati o prednjem predsednika republike in prosimo ponovno, da smatrate to kot opozorilo, kakšen je rezultat nabavljene opreme in ne kot kritiko opreme iz Vzhoda.

Prosim vas za sporčilo in mnenje, ki sem ga dolžan sporočiti kolektivu.

- 3) razprava v zvezni skupščini 11. novembra 1969:

Na osnovi dobljenega gradiva v

zvezi s stanjem stopnje likvidnosti v našem gospodarstvu želim izraziti nekaj mnenj in stališč, ki so se izoblikovala v dosedanjih razpravah v političnih in gospodarskih krogih moje volilne enote, katera pa so rezultat razprav v krogu Službe družbenega knjigovodstva — Centrale za Slovenijo.

Iz študije Sekretariata za finance je razviden tok padca likvidnosti ter osvetljeni vsi glavni vzroki. Pozneje, po seji predsedstva Zveze komunistov, smo dobili nekoliko spremenjene predloge ukrepov, za katere sem prepričan, da pomenijo le reševanje obrobni problemov in da bomo tiste, ki naj odločilno zadeve pravilno utirijo dobili v pretres pozneje, ker ne morem verjeti, da bi le s predloženimi ukrepi izboljšali stanje, ki zahteva dolgoročno kurativo na vseh nivojih, predvsem pa v gospodarskih in drugih organizacijah. Danes večina naših organizacij, ki dobro poslujejo, najbolj občuti škodljive posledice nedoslednosti izvajanja gospodarske reforme, slede s skrbjo bitki v kateri se odloča kdo bo zmagal: — ali oni, ki si prizadevajo za dobro gospodarjenje in ki znajo svojo proizvodnjo prilagajati zahtevam in spremembam na tržišču ter se vztrajno bore za dvig storilnosti, ali pa bo zmaga na strani nesposobnih, ki delujejo antireformsko z zahtevo, da se ohranijo pozicije formiranja tako kakršne so bile pred reformo in so tudi pripeljale do stanja, ki je zahtevalo spremembe, ki smo jih adresirali kot reformo. Pri temu sem prepričan, da niso nosilci tega samoupravnih organi, pač pa tisti, ki se za njimi prikrivajo in s svojih odločilnih pozicij trdijo, da na samoupravni bazi težko dosegamo napredek kot si ga želimo. Taki odnosi povzročajo, da bomo danes sprejeli sklepe, ki bi lahko odpadli, če bi bolj spoštovali vsaj določeno stopnjo poslovne morale in zakonitosti. Ob sprejemanju predloženih ukrepov se ne morem obraniti skepse glede njihovega uspeha. Ali ne bo to ponovitev stanja ob kliringu, ko je bil predpis in njegov namen delno miniran in navzlic zahtevam v tem domu niso bili, razen dopolnitve samega predpisa, na terenu storjeni ukrepi za njegovo izvedbo v celoti.

V načelu se lahko strinjamo, da koren nelikvidnosti ni v neadekvatnem denarno-kreditnem sistemu, ampak mnogo bolj v nedodelanem mehanizmu blagovno-tržnih odnosov. Če hočemo priti do dolgoročne rešitve potem moramo poiskati način za poravnavo vseh dosedanjih dolgov, vpletati zaostreno finančno disciplino, imeti kontrolirano in načrtovano investicijsko in splošno po-

trošnje, doseči znižanje stroškov v proizvodnji in v družbenih obveznostih. K temu pa storiti vse, da bo izvoz na konvertibilna področja naraščal, kar pomeni znatne spremembe v funkcioniranju ustreznih podjetij in posebej odnosov družbe do tega vprašanja. Na mestu je vztrajna zahteva po ukrepih za najvišjo stopnjo možne stimulacije, s ciljem povečanja izvoza na konvertibilna tržišča, za kar je prav gotovo eden od pomembnih ukrepov svobodnejše in procentualno višje razpolaganje z ustvarjenimi deviznimi sredstvi tistega, ki dejansko dosega uspehe v izvozu. Ne vem zakaj se vprašanje višine retencije ne more premakniti in poenostaviti. Retencija ne pomeni konvertibilnost, ko pa slednja bo — kadar pač bo, potem bo to lahko rešljivo vprašanje...

Dalje kje je realnost v pariteti cen na domačem trgu. Delam v industrijsko rudarskih revirjih, kjer so cene, kot marsikje drugje, za večino proizvodov industrije določene in kontrolirane vso povojno dobo. Ta določitev cen je danes brez tehtnih dokazov pravilnosti, brez upoštevanja možnosti za modernizacijo in realnosti osebnih dohodkov, da o višini skladov ne govorim, ker so nepomembni.

Ali ni čas, da trg vpliva tudi na te cene, če pa tu ne more biti tržni vpliv, ki pa je na stroške, potem so pa potrebna dokazila za realnost paritete v cenah in proučitev odnosov v takih kolektivih, ki jih to zadeva.

To stališče podkrepim s primeri: za proizvod bazne kemije je bila leta 1959 določena cena 100; leta 1969 je indeks le 118 %, medtem kot je indeks cen za surovine, transport in energijo s porastom 180 %.

Ali podjetje z bazno proizvodnjo je izvozilo letos v 9 mesecih za preko 4.000.000 \$ na čvrsto tržišče-ustvarilo 0 skladov. Podjetje s čisto predelavo v istem obdobju ima 250 \$ izvoza, 500.000 \$ uvoza in 1.500.000.000 S din skladov. Kje je tu realnost, kje so možnosti za modernizacijo za sklade in seveda za likvidnost. Kjer in kakšne so proporcije in kaj misli Zvezni urad za cene. Ali ni tudi tu čas, da se razmisli o pristojnostih in za kaj naj bo urad na zvezni ravni še pristojen. Vprašujem ali bo to področje kdaj resneje obravnavano ali pa bo del delovnih ljudi v njihovih naporih še nadalje prepuščen taki stihiji, ko eden obiluje drugi, ki predstavlja bazo pa propada.

Ob vseh ukrepih, ki bodo sprejeti sedaj ali pozneje ne more biti izvzeta nobena sfera. Mislim pa, da je s predlogom uvedbe menice izraženo preveč optimizma.

V gradivu se tudi govori o višini minimalnega osebnega dohodka, čeprav ne čisto v tem smislu kot bom to iznesel. Menim, da je dozorel čas, da se dejansko pristopi k realnejši višini najnižjega osebnega dohodka v posameznih organizacijah, odvisno od njihovega prizadevanja, njegova višina ne predstavlja resnice. Marsikje tu ne mislim premorev podjetij, ki so v zgubi, ampak dohodek ob takozvanemu normalnemu poslovanju, ki bi moral pomeniti minimalno realno reprodukcijsko vrednost delovne sile. Vprašujem, če je to depasirana zahteva v našem družbenem sistemu in ali ni borba za uresničitev tega obenem bitka proti neuspešnemu poslovanju in slabemu kadru ter afirmaciji delavskega samoupravljanja. Boljše je, da taka misel

in iniciativa gre iz tega doma, da bi jo posamezni kolektivi poizkušali realizirati kot pa ideje o nesmiselnem zaviranju osebnih dohodkov sposobnih in uspešnih kolektivov.

Na naših sejah smo že večkrat poslušali razlage o zadostnih obratnih sredstvih podjetij. To najbrž ni točno in mislim je ta problem potrebno najhitreje rešiti vsaj za najbolj važna podjetja v državi. To vprašanje ni bilo nikoli realno reševano, ampak vedno na nerealiziranih predpostavkah stopnje obračanja sredstev. Danes nam je poznano, da mnoge zaloge niso zaloge z bilancirano vrednostjo, da je nedokončana proizvodnja s stopnjo realnosti vprašljiva v bilancah, da je stopnja dubioznih, t. j. dvomljivih dolžnikov v porastu in to v glavnem pri podjetjih, katerim se bo z možnostjo razmejivte odpisov podaljšala doba življenja, če ne bo ustrezne presoje. Mnogo se razpravlja o ureditvi položaja državnega kapitala. Ali niso tudi tu obveznosti s strani dolžnikov take narave, ki bi ob realni presoji bile za dopis?

Svoječasni sklep pravi, da se mora delitveno razmerje izboljšati v korist gospodarstva. Avtorji za leto 1970 prijavljenih potreb se ne ozirajo na ta sklep še manj pa na stanje v gospodarstvu. Četudi se bo načelo izpeljalo in bo izboljšanje razmerja izpeljano, je še vedno vprašanje uspeha, če ne bo pohlep drugega vzel to, kar bodo dale izboljšave.

Mogoče bo katera od iznesenih misli upoštevana pri pripravi nadaljnjih ukrepov za postopno izboljšanje stopnje likvidnosti v gospodarstvu in le-to je bil moj namen.

Letovanje v letu 1969

Znano je, da ima naše podjetje tri lastne počitniške domove in sicer:

1. počitniški dom na Rabu s 148 ležišči in kapaciteto kuhinje za cca 200 celodnevni obrokov hrane;
2. počitniški dom v Crikvenici z 41 ležišči in kapaciteto kuhinje za cca 150 celodnevni obrokov hrane;
3. počitniški dom na Partizanskem vrhu ima 33 ležišč v sobah in 10 postelj na skupnem ležišču ter kapaciteto kuhinje za cca 100 celodnevni obrokov hrane.

Poleg navedenih lastnih domov pa so imeli člani kolektiva s svojci

možnost letovanja tudi v vseh ostalih planinskih postojankah v Zasavju (Kal, Mrzlica, Zasavska gora, Kum) in v počitniških domovih na območju Gorenjske, člani ZB pa še v Velikem Lošnju. Organizacijo izvedbe letovanja je kot prejšnja leta tudi letos vodila komisija za rekreacijo in oddih, prijave za letovanje pa so sprejemale posamezne sindikalne podružnice in na temlju prispelih prijav razporejale v posameznih počitniških domovih.

Počitniška domova na morju, to je na Rabu in v Crikvenici, sta pričela z rednim poslovanjem 1. junija 1969. Dopust je koristilo 10 skupin po 10 dni. Dne 9. septembra

1969 so končali z delom, dočim je počitniški dom na Partizanskem vrhu odprtega tipa in posluje vse leto. Posebno zanimanje je bilo v letošnjem letu za letovanje v počitniškem domu na Rabu. Rezultat tega je bil, da je bilo izdanih 2570 več celodnevni obrokov hrane kot preteklo leto. K temu rezultatu pa je vsekakor pripomoglo letovanje tujih gostov in to predvsem iz zasavskih občin ter gostov iz Koprivnice, ki so izmenjali v treh skupinah. Pojasniti pa moram, da tuji gostje, ki so letovali v glavni sezoni na Rabu niso imeli prenočišča v našem domu, pač pa so bili le na hrani. Prenočišče smo jim lahko nu-

dili le v pred in po sezoni, kajti v glavni sezoni nam kapacitete prenočišč tega ne dopuščajo.

Zavoljo omejenega števila ležišč je večkrat prišlo do nerganja in slabe volje tudi med člani kolektiva, posebno samskih, ker je bilo že vnaprej določeno, da imajo prioriteto člani kolektiva z družinami in šoloobveznimi otroki. Slaba volja se je včasih pokazala tudi pri razporeditvi ležišč, ker vsi vemo, da so ležišča v vili Kaldani neprimerno boljša od ležišč v paviljonih. Zato je morala večkrat posredovati komisija za oddih, večino primerov je rešila ugodno. Ugotovila je, da bo v prihodnjem letu treba temeljito preučiti kriterije za letovanje v glavni sezoni, da bi že vnaprej odpravili vse nesporazume.

Največje nezadovoljstvo pa so povzročila brez dvoma sanitarije v počitniškem domu na Rabu, ki ni-

kakor ne ustrezajo kapacitetam doma. Nujno je, da do pomladi 1970 vse obstoječe sanitarije usposobimo do takšne mere, da ne bodo predstavljale nikakršnega problema za ugodno počutje in zadovoljstvo gostov. Prav tako je treba nabaviti nekaj športnih rekvizitov, ki bodo na voljo dopustnikom, ker so obstoječi v takšnem stanju, da se jih poslužujejo le s težavo ali pa jih sploh ni mogoče uporabljati. Treba bo pač poskrbeti zato, da bo vsak, ki se bo odločil za dopust v kateremkoli počitniškem domu res imel dopust v pravem pomenu besede, ne pa da pride do nezadovoljstva pri malenkostnih stvareh, ki jih je možno pravočasno odpraviti. Toda navzlic vsemu je dobro dopustniško razpoloženje prekrilo vse nevšečnosti in nesporazume.

V počitniškem domu v Crikvenici pa v letošnjem letu ni bilo zasle-

diti podobnih primerov. Za razliko od Raba je zanimanje za letovanje v Crikvenici padlo in tako je ob zaključku sezone obračun prikazal, da je bilo letos 660 celodnevni obbrokov hrane manj kot lani. Komisija je mnenja, da je do tega prišlo zato, ker se je večina članov kolektiva rudnika Zagorje odločila za letovanje v počitniškem domu na Rabu. Prav tako je bilo zaslediti tudi zanimanje članov rudnika Zagorje za letovanje v počitniškem domu na Partizanskem vrhu, saj je bilo od vseh, ki so letovali v tem počitniškem domu 2/3 članov iz rudnika Zagorje.

Upamo, da se je letovanje končalo uspešno in v zadovoljstvo vseh tistih, ki so se odločili za dopust, kljub nekaterim nevšečnostim. Te pa moramo odpraviti do pričetka nove letovalne sezone.

Karlo Tabor

KAJ MORAMO VEDETI O CEPLJENJU PROTI GRIPI

»Gripa«, ena najhujših infekcijskih obolenj, ki izbruhne posebno v zgodnjih spomladanskih mesecih, zahteva vsako leto več desetstisoč žrtev na svetu. Vsako leto izbruhne masovno na določenem območju, od koder se širi po vsem svetu. Povzročitelj tega obolenja je mikroorganizem, ki ga pod navadnim drobnogledom (mikroskopom) ne vidimo. Imenujemo ga virus. Poznamo več vrst virusov, ki povzročajo gripozna obolenja. Prva večja epidemija je začela pohod v Španiji po prvi svetovni vojni, ki je zahtevala več kot milijon žrtev po celi Evropi. Poznamo jo pod imenom »španska bolezen«. To ime se je ohranilo še do danes v Evropi za gripo. Po prvi svetovni vojni je bilo več večjih vsakoletnih epidemij po celem svetu, ki so zahtevale svoje žrtve. Po drugi svetovni vojni je najbolj znano žarišče bilo na Daljnem vzhodu, od koder se je širila po celem svetu. Prva večja epidemija se je začela v Honkongu. Od tu se je širila naprej na prednjo Azijo nato Evropo, Afriko, Ameriko in Avstralijo. Zajela je celo zemeljsko oblo. Znano je, da nobeno zdravilo proti gripi specifično ne deluje. Zdravi se simptomatsko, to se pravi, da se borimo pri zdravljenju samo proti znaku obolenja: vročini, glavobolu, nahodu, kašlju in podobno.

Virus gripe povzroča komplikacije, kot so npr.: pljučnica, zasenčenje pljuč, vnetje srednjega ušesa, vnetje možganske mreže, vnetje možgan, okvara srca in tako dalje. Proti tem sekundarnim pojavom ima medicina močno orožje v takoj imenovanih antibiotikih, zdravilih,

ki so kos tudi tem komplikacijam v mnogih primerih. Vendar v določenem obdobju človeškega življenja so te komplikacije nevarne za človekovo življenje, posebno v zgodnji mladosti, pri starejših ljudeh, pa tudi pri kroničnih bolnikih, ki bolujejo za kako drugo bolezen. Kot je iz zgoraj navedenih dejstev razvidno, je edina uspešna borba proti tej bolezni preprečiti obolenje.

Znanstvenikom se je po drugi svetovni vojni posrečilo dokazati povzročitelje te bolezni in jih izolirati. Na podlagi tega jim je uspelo izdelati cepivo proti gripi, ki prepreči obolenje v 80 %. V kolikor pa obolenje nastopi po cepljenju, pa poteka v zelo blagi obliki, navadno brez komplikacij. Cepivo je izdelano iz umetno oslavljenih virusov, ki zgubijo sposobnost izzvati obolenje, povzročajo pa tvorbo protiteles v organizmu cepljenih. Ta protitelesa čuvajo cepljenega pred obolenjem. Zato nastane pri cepljenih reakcija, ki traja 1 — 2 dni po cepljenju z znaki lahkega obolenja, ki je odraz tvorbe protiteles, kar je znak uspešnosti cepljenja.

V zadnjih letih pa so izdelali tudi cepivo, ki teh reakcij ne povzroča. Gre za takoj imenovano mrtvo cepivo. Pri tem cepivu ne pride do reakcij, zaščita pa je kratkotrajna, neka tednov trajajoča. S tem cepivom cepimo prvenstveno šolske otroke in starejše ljudi v času epidemije, da jih zaščitimo pred obolenjem. To cepivo uporabljamo pri ljudeh, ki bolujejo za kakim kroničnim obolenjem, pri katerih bi bilo cepljenje z živim, toda oslavljenim virusom nevarno. Kot rečeno

pa je zaščita pri tem cepivu kratkotrajna. Pri cepljenju z živim virusom pa traja zaščita približno 6 mesecev, zaradi česar se vrši cepljenje v jesenskih mesecih tako, da je cepljeni zaščiten do konca meseca maja. Za polno zaščito je potrebno trikratno cepljenje v intervalu od 14 dni do 4 tednov med posameznimi dozami. Ljudje, ki so bili cepljeni v prejšnjih letih redno dobijo popolno zaščito tudi po dvakratnem cepljenju. Zaradi sigurnosti zaščite pa priporočamo trikratno cepljenje. Cepivo, s katerim cepimo v letošnjem letu, je izdelano iz oslavljenih virusov tipa »A« s takoj imenovane konkonške gripe. Za popolno zaščito je potrebno trikratno cepljenje v razdobju 14 dni med prvim in drugim cepljenjem ter štiri tedne med drugim in tretjim cepljenjem.

Kot sem že omenil, je pri popolnem, to je trikratnem cepljenju zaščita dosežena v približno 80 %, pri nepopolnem dvakratnem cepljenju približno 50 % in pri enkratnem cepljenju komaj 20 % zaščita. Iz tega je razvidno, da je uspeh cepljenja pri ljudeh, ki so trikratno cepljeni, najboljši. V steklarni Hrastnik vršimo cepljenje že 6. leto. Cepljenje se vrši na prostovoljni bazi. Opažamo, da je udeležbo vsako leto slabša. Letošnje leto znaša komaj 34,9 %. Menimo, da tako slaba udeležba ne more zaščititi zaposlene delavce. Za uspešnost zaščite v nekem kolektivu je potrebna najmanj 75 % udeležba. Gre namreč za takoj imenovano prekuženost v določenem kolektivu. V kolikor je število cepljenih majhno, obstoji nevarnost obolenj pri ostalih necepljenih, ki

lahko okužijo tudi cepljene, pri katerih obolenje tudi nastopi, vendar ne v tako hudi obliki, tako da je uspeh cepljenja problematičen.

Pred leti napravljena statistika v steklarni nam je pokazala, da je med popolno, to je trikratno cepljenimi delavci znašala obolenost 6 %, med nepopolno cepljenimi

17 %, pri necepljenih pa preko 30 % obolenj.

Na podlagi zgoraj navedenih dejstev priporočamo vsaj dvakratno cepljenje pri zaposlenih, ki so bili v prejšnjih letih popolno cepljeni.

Popolno cepljenje zaščiti cepljenega v 80 % pred obolenjem.

Cepljenje proti gripi je preven-

tiva proti komplikacijam, ki nemalekrat povzročajo prehodno invalidnost, posebno pri starejših ljudeh, pri kroničnih bolnikih pa dostikrat trajno invalidnost in tudi komplikacije s smrtnim izidom.

Dr. Jože Toplak

Dajte kri - rešite življenje!

Razprtije v svetu, zaradi katerih nastajajo razne vojne in spopadi, zahtevajo mnogo nedolžnih žrtev, ki so bile zapeljane ali po nesrečnem naključju oropane življenja. Vedno več je tudi prometnih nesreč, pri kateri bi se mnogokrat lahko dalo rešiti mlado, ali katerokoli drugo človeško življenje, če bi bila pomoč pravočasna.

V teh primerih se zgodi, da je zdravniška pomoč prispela pravočasno, toda ponesrečeni je vseeno izdihnil.

Zakaj?

Svojci ponesrečenega se običajno zgražajo nad zdravniki, ki so morda dali vse od sebe. Ob smrti ponesrečenca se močno žalostijo, ker se jim je izmuznilo iz rok neko življenje.

Toda nihče pa ne pomisli na to, da smo mnogokrat smrti ponesrečenca krivi sami! Zdravi, veseli, polni energije, toda brez čuta humanosti in kar je najhuje — nikoli ne pomislimo na to, da bi lahko nekoč sami prišli v enak položaj kot ta nesrečnež, ki je izgubil življenje za-

radi premajhne zaloge krvne plazme v bolnišnicah.

Tudi tega smo krivi mi sami!

Vse premalo je ljudi, ki so voljni s svojo zdravo naravo, zdravo krvjo ne z računanjem na materialni dobiček, pomagati pri reševanju te krize.

Marsikdo je že dejal: »Kaj bom dajal kri, ko se pa potem norčujejo iz mene, da sem se prijavil samo zato, da bom imel plačan dela prost dan.« Ti, ki so vestni delavci so v veliki zmoti, dočim oni, ki se iz teh naračujejo, delajo življensko napako.

Vzemimo za primer, da sta bila otrok ali žena takega šaljivca prizadeta zaradi prometne nesreče. Zavoljo prevelike izgube krvi jima grozi smrt, bolnišnica pa tudi nima dovolj krvne plazme ali potrebne krvne skupine na zalogi in nesrečni oče ali mož, izgublja živce. Takrat se spomni, kako je mogoče razžalil s svojo šalo tistega, ki daruje del samega sebe v obliki darovane krvi zato, da bi rešil drugega, ki bo po ozdravljenju mogoče premislil in preudaril

ter tudi sam vstopil v vrste Rdečega križa — humane organizacije, ki je tako potrebna vsemu svetu.

Nekateri tudi trde, da niso dovolj zdravi, da bi darovali kri, čeprav že morda niso bili na zdravniškem pregledu eno leto ali celo več. Glejte, kako koristno je, če se človek prijavi kot krvodajalec, ker je s tem hkrati že deležen podrobnega brezplačnega zdravniškega pregleda. Zanesljivo pa se vsak zaveda, da bolnemu človeku ni mogoče podariti krvi, ker bi s tem bila dana možnost obolenja tudi tistega, ki darovano kri sprejema.

Če ste morda bolni, boste to zvedeli brezplačno ob darovanju svoje krvi. Jasno je, da se bo vsak lahko po tleh tudi zdravil.

Krvodajalcev ni mnogo. Toda še ti so pretežno iz vrst fizičnih delavk in delavcev. Zato želim, da o tem razmislijo tudi ostali, ki doslej še niso bili v naših vrstah. Število krvodajalcev se mora zvišati in približati nujnim potrebam.

Franc Rajh

Slovo upokojenih članov delovne skupnosti

Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov našega podjetja določa v enem svojih členov, da podjetje nagradi vsakega člana delovne skupnosti, ki gre v pokoj, hkrati pa mu izroči priznanje za opravljeno delo.

Po sklepu upravnega odbora je bil organiziran 11. decembra 1969 ob 12.30 v gostišču Hum v Laškem, poslovilni razgovor z upokojenimi člani delovne skupnosti, ki so šli v pokoj v času od 16. maja do 15. novembra 1969. Skupno je bilo povabljenih 80 tovarišev. Zaradi slabega vremena se je poslovilnega razgovora udeležilo nekaj manj kot je bilo povabljenih.

Od navzočih se je poslovil v imenu podjetja glavni direktor Albert Ivančič, dipl. inž. rud., v imenu samoupravnih organov predsednik osrednjega delavskega sveta Stane Dobčnik, v imenu družbenopolitičnih organizacij se je zahvalil navzočim tovariš Ernest Kržišnik, v imenu tehniškega vodstva podjetja in vodstev posameznih enot pa

se je zahvalil tehniški direktor Adolf Jermol, dipl. inž. rud.

Vsak upokojen član delovne skupnosti je prejel nagrado v višini 100,00 din (10.000 Sdin) ter umetniško izdelano zahvalno pismo.

Po končanem uvodnem delu je bilo skupno kosilo, nato pa prost razgovor. Udeleženci so se vrnili na svoje domove isti dan v času od 18. do 19. ure.

Na poslovilni razgovor so bili povabljeni naslednji tovariši in tovarišice:

a) iz rudnika Hrastnik:

Babič Jože, Kaše Anton, Breznik Jakob, Skrbeta Ivan, Šorel Henrih, Dolšek Edi, Golec Franc, Ravnikar Franc, Bačnik Franc, Hohnec Milan, Bevc Amalija, Kolander Jože, Petek Franc, Zupan Ivan, Klanšek Alojz, Meterc Alojz;

b) iz rudnika Trbovlje:

Tominšek Anton, Tomc Adolf,

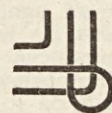
Pustišek Miloš, Erjavec Jože, Gajšek Anton, Flebus Karel, Gajšek Štefan, Hančič Franc, Mrak Anton, Zahojnik Ivan, Žavbi Anton, Bokal Alojz, Bušič Franc, Gracer Ivan, Jesih Jože, Kobilšek Franc, Glavač Alojz, Dolinar Jože, Burjes Jože, Judež Franc, Žuraj Franc;

c) iz rudnika Zagorje:

Lazar Valentin, Kastelic Stanko, Renčof Albin, Uran Franc, Kovač Drago, Grošelj Jakob, Kos Ivan, Kuder Viktor, Podlogar Albert, Medved Franc, Baloh Joahim, Dolanc Alojz, Pančur Viktor, Strnišnik Alojz, Borštnar Jože, Arh Jože, Ajdišek Franc, Zupan Franc, Razpotnik Martin, Pavlin Marija;

č) iz separacije:

Žerko Stanislav, Zafel Vinko, Pirnat Franc, Požar Julijana, Vodenik Franc, Klanjčec Lucija, Gro-

šičar Miha, Hočevnar Karel, Murko Karel, Počeha Ivan;

d) iz elektrostrojnega obrata:

Zidanšek Franc, Hribar Ludvik;

e) iz obrata za specialna rudarska dela:

Srebrnjak Jože, Sadek Alojz, Vidmar Franc, Tušek Lado, Lobni-

kar Franc, Marković Jovan, Bregar Anton, Holešek Ivan;

f) iz avtoparka:

Poznič Stefan;

g) iz rudarskega šolskega centra:

Rems Franc, Borštnar Albin.

Uredništvo našega glasila se vsem tovarišem, ki so dolga leta sodelo-

vali pri delu našega podjetja in vsak po svojih močeh pomagali k njegovemu razvoju, toplo zahvaljuje in hkrati tudi želi, da bi zdravi in dobre volje še naprej ostajali v kakršnihkoli stikih z našim podjetjem in našim kolektivom!

T. L.

Komisija za proučevanje možnosti zaposlovanja in odpiranja novih obratov pri občinski skupščini Hrastnik

V prvi polovici oktobra 1969 se je sestala komisija za proučevanje možnosti zaposlovanja in odpiranja novih obratov v občini Hrastnik. Poleg članov komisije so seji prisostvovali tudi predstavniki kadrovskih služb delovnih organizacij Zasedstva premogovnikov, steklarne, kemične tovarne, podjetja »Sijaj«, gradbenega, trgovskega in gostinskega podjetja ter zavoda za zaposlovanje.

Po obrazložitvi namena ustanovitve te komisije ter njenih nalogah, je navzoče seznanil predsednik komisije tov. Mrcina Maks, dipl. ing. Na seji so ugotovili, da je na območju občine Hrastnik okrog dvesto oseb, ki pričakujejo zaposlitev. Od tega jih je okoli 25 takšnih, ki so socialno ogroženi, oz. taki, ki jih vodi skrbstveni organ skupščine občine v posebni evidenci.

Prav tako so navzoči ugotovili, da je bil že skrajni čas, da je prišlo do ustanovitve tovrstnega organa, ki bo koordiniral zaposlovanje. Ugotovljeno je bilo tudi, da so podjetja mnogokrat zaposlovala ljudi mimo zavoda za zaposlovanje, kakor tudi na podlagi različnih oseb-

nih intervencij, poznanstva in podobno.

Da bi v bodoče zaposlovali kandidate po objektivnih merilih, o čemer so že razpravljali na posvetu družbeno-političnih organizacij, kateremu so prisostvovali tudi predstavniki delovnih organizacij, je bilo soglasno sprejeto stališče vseh navzočih, da je tak sistem zaposlovanja realen in da bodo morale vse delovne in druge organizacije v bodoče zaposlovati nove delavce le preko zavoda za zaposlovanje. To stališče pa naj ne bi veljalo izjemoma le za vodilne in druge kadre z visoko in višješolsko izobrazbo, če teh na zavodu za zaposlovanje ne bi bilo na razpolago oz., če delovni organizaciji za prosta delovna mesta ne bi ustrezali.

Prošnje za zaposlitev, ki bodo vložene mimo zavoda za zaposlovanje direktno na delovne organizacije ali občinsko skupščino, bodo kadrovske službe odstopale zavodu za zaposlovanje. Zavod bo vodil ustrezno evidenco in po potrebi vabil kandidate, ki se želijo zaposliti, da bodo svoje vloge po potrebi dopolnili.

Člani komisije in predstavniki kadrovskih služb delovnih organizacij se bodo odslej sestajali najmanj enkrat mesečno, po potrebi pa tudi večkrat. Na podlagi potreb delovnih in drugih organizacij, bo po prednostnem redu usmerjal kandidate v zaposlitev. O predlogih kandidatov za zaposlitev, ki jih bo v končni fazi posredoval zavod za zaposlovanje, bodo odločali pristojni organi pri delovnih organizacijah.

Zavod za zaposlovanje bo uredil ustrezno evidenco še v tem mesecu, nakar bo sklical občinsko komisijo in predstavnike delovnih organizacij, kjer bo možno pripraviti že prvi izbor kandidatov za zaposlitev.

Tako bodo morali v bodoče organi občinske skupščine in delovne organizacije vse kandidate za zaposlovanje napotiti na zavod za zaposlovanje, ker bo le na ta način možno v bodoče spremljati in usmerjati pričakovalce v zaposlitev. Pri tem pa bodo morale delovne in druge organizacije potrebe po novih zaposlitvah tekoče javljati zavodu za zaposlovanje.

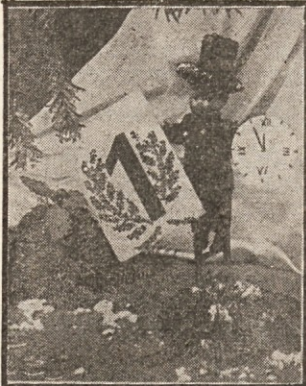
O prednjem bomo še poročali.
Ivan Rupnik

KADROVSKE VESTI

V času od 1. oktobra do vključno 30. novembra 1969 ima kadrovska služba ZP evidentirane naslednje kadrovske spremembe:

Mesec	Delovna enota	Sprejeti — odišli	Priimek in ime	Poklic — del. mesto	odhoda Vzrok
Oktober	rudnik	sprejeti			
November	Hrastnik	sprejeti	Sentjunc Franc	jam. vozač	
			Rod Angela	kuharica	
			Jazbinšek Alojz	jam. vozač	
			Jakopič Miha	uč. kopač	
			Medved Adam	jam. vozač	
			Bevc Stojan	jam. kopač	
			Povodnik Martin	jam. vozač	
			Kopar Franc	jam. vozač	
			Zaverl Franc	jam. vozač	
			Funkel Anton	jam. vozač	

[illegible]

				SESTAVIL: DVOJMOČ	ČESTITKA UREDNIŠTA	STRUJA	VRSTA SLIKE	KUBAN. POLITIK (RAUL)	ODLIV	DIVJA ŽIVAL	TOVARNA ANTEN	OKRAJŠAN ZAMEK	NAUK O MORJIH				
				OBRITNIK										PANJ ZA SEKANJE	ZAPORED- NI ČRKI		
				RAVNIK								VRSTA AL- KOHOLA					
				ZLITI GLAS		SAMOGLA. OSVEŽJ. PLJAČA		USIHANJE									
SČNIK		LITER	UČENJE	NEUMEN ZAMISEL				ČEBER NIKELJ				PREDLOG SLOV.PES.			TONA Ž.IME		
VARLJIV NAVIDE- ZEN									RADIJ		KRMILO 18. ČRKA						
RIMSKA 50		KARTE PRI TAROKU							TELOVAD: ORODJE								
PREDLOG		SLOV. PISATELJ	KOSITER OS.ZAIM.			UM.SLIKA LIZA	1970				DOKTOR			1.in4ČRKA DUHOVNI. OBLEKA			
GOSPO- DAR											AMER.M. IME (COL E)				1.SAMOG.		
NAŠ OBRAT											INDUSTRI.				ŽVEPLO IZGUBA SPOMINA		
LETOS UMRLITU- JI PISATELJ						POGORJE V SAHARI ZNAČAJ					EGIPČ. BOG	FINOMEH. APARATOV					PREMOŽ- NEŽ
REPUB. SKUPŠČI.			DOPOLNIL. PREDLOG JAJČEVED										VRSTA STOPICE				
JAP. TELOVAD.				LITER		OBALA VRSTA OSVEŽ.PIJ.					M.IME	REKA V FIRENCAH					
ŽENVLOGA V TRAVIATI								KISIK	ZDRAVL. RASTLINA	3. SAMOGLA.		STA ROGR SKI PEVEC	PLEM. SKUPNOST	EDO GODEC DRŽAVNA BLAGAJNA			
KRATICA ZA AKLI- MATIZACIJO					BREME OTOK V IRSKEM.M.					ŠPRANJA							
15. ČRKA		NEDOVZE- TEN OPOMBA					KARDELJ EDVARD	UTRINEK FOLMER									
GRŠKA ČRKA					RIBJE JAJČECE 1.ČRKA						PREDAJA ZADNJI SAM.						
PRIPOVED NA PESNI.			DOMAČE M.IME					NARODNA UNIVERZI KNJIZNICA						DOMAČE SUKNO			

Glasilo » S R E Č N O « izdaja
podjetje Zasavski premogovniki —
Trbovlje, Trg revolucije 12.

Izhaja vsaka dva meseca

Glasilo ureja uredniški odbor:
Dobčnik Stane, Jermol Adolf, dipl.
inž. rud., Kantušar Rado, Lapornik
Janko, Lenarčič Tine, Malovrh Me-
tod, dipl. inž. rud., Savšek Janko,
Sotlar Alojz

Odgovorni urednik:

Jermol Adolf, dipl. inž. rud.

Tiska: Papirkonfekcija, obrat Valva-
sorjeva tiskarna, Krško

Naklada: 3000 izvodov.

ANKETA

Številki 5/69 našega glasila Sreč-
no smo priložili anketni list z do-
ločenimi vprašanji, na katera naj
bi bralci iz vrst članov naše delov-
ne skupnosti odgovorili, kako jim
je glasilo všeč in kaj predlagajo za
izboljšanje njegove vsebine. Prepri-
čani smo bili, da bomo prejeli do
odrejenega roka, t. j. do 15. novem-
bra 1969, zadostno število odgovo-
rov, tako da bi bilo možno pripra-
viti ustrezen pregled do te številke.
Žal pa se naša pričakovanja niso

uresničila. Prejeli smo namreč iz-
polnjenih le nekaj anketnih listov.
Odgovori na teh anketnih listih ne
bi bili popolni, ker bi zajemali v
tem predlogu premajhno število an-
ketirancev.

Iz tega razloga vabimo člane de-
lovne skupnosti, da nam izpolnjen
anketni list, ki je bil priložen 5.
številki našega glasila, pošljejo le-
tega naknadno, vendar vsaj do 10.
januarja 1970. V tem primeru bi
rezultate lahko objavili v številki
1/70.

Uredniški odbor